

Vern av Statskog SFs grunn

Områder i Sør-Trøndelag fylke. Utkast til verneplan.

1-2005

Vern av Statskog SFs grunn. Områder i Sør-Trøndelag fylke

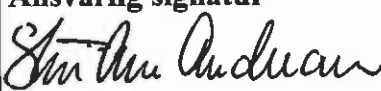
**Tekssjøen naturreservat, Åfjord kommune
Flensmarka naturreservat, Røros kommune
Utvidelse av Bymarka naturreservat, Trondheim kommune
Utvidelse av Grytdalen naturreservat, Orkdal kommune**

Utkast til verneplan

Rapport 1 - 2005

Rapport

Nr. 1 - 2005

Tittel: Vern av Statskog SFs grunn. Områder i Sør-Trøndelag fylke. Utkast til verneplan.		
Utgiver: Fylkesmannen i Sør-Trøndelag		
Antall sider: 52	ISBN 82-7540-161-5	Dato: 04.02.2005
Ansvarlig signatur Stein-Arne Andreassen		Opplag: 200
Emneord: Skog Naturforvaltning Naturvern		Keywords: Coniferous forest Nature management Nature Conservation
Ekstrakt: Målet med verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/trua elementene i norsk skogsnatur for ettertiden. Vern av skog på Statskog SFs grunn er derfor en viktig del av arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet. Av 3062 arter på den norske rødlista er nær halvparten knyttet til skog. Stortinget har gått inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. Fra før er litt over 1 % av det produktive skogarealet i Norge fredet. Det er en målsetting å øke dette i henhold til de anbefalinger som er gitt i forbindelse med evalueringen av skogvernet i Norge. Vern av skog på Statskog SFs grunn vurderes i flere fylker i Norge. I denne verneplanen høres det på fire aktuelle verneområder i Sør-Trøndelag fylke i form av to nye reservater og utvidelse av to eksisterende reservater, med et samlet areal på 85227 daa. Dette er områdene Tekssjøen i Åfjord kommune (24 km ²), Flensmarka i Røros kommune (37,1 km ²), utvidelse av Bymarka naturreservat i Trondheim kommune (7,5 km ²), og utvidelse av Grytdalen naturreservat i Orkdal kommune (16,6 km ²).		
Abstract: The goal with the conservation plan is to protect a representative selection of the typical as well as the rare/threatened elements of Norwegian forest ecosystem. The conservation plan for forest on Statskog SFs ground is an important part of the process of protecting the biological diversity. Of 3062 species in the Norwegian red list, is nearly half bounded to forest. The parliament has decided that Statskog SFs ground shall be used in the work of protection of forest in Norway. 1 % of the productive forest in Norway is protected. It is a goal to increase this after the recommendation given in the evaluation of forest protection in Norway. Protection of forest on Statskog SFs ground is considered in several counties in Norway. This protection plan gives a presentation of four localities in Sør-Trøndelag county.		

Forord

Vern av områder med skog har de siste 15 år vært prioritert i verneplanarbeidet i Norge. Grunnlaget for arbeidet har vært St.meld. nr. 68 (1980-81). Vern av norsk natur, St.meld. nr. 46 (1988-89). Miljø og utvikling, St.meld. nr. 40 (1994-95). Opptrapping av skogvernet fram mot år 2000 og St. meld. Nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Formålet med denne verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/true elementene i norsk skogsnatur for ettertiden. Verneplanen er knyttet opp mot Statskog SFs grunn. Både ren statsgrunn og områder i statsallmenninger inngår i verneplanen.

Direktoratet for naturforvaltning og Statskog SF inngikk i 2004 en samarbeidsavtale om vern av skog. Det framgår klart av denne avtalen at Statskog SFs rolle i dette arbeidet er grunneiers, og at det er Direktoratet for naturforvaltning som er miljøvernmyndighet. Statskog SFs deltagelse i prosessen må ses i lys av dette.

Direktoratet for naturforvaltning har ansvaret for å gjennomføre verneplanen etter de vedtatte retningslinjer. Fylkesmannen har ansvaret for gjennomføringen på fylkesnivå.

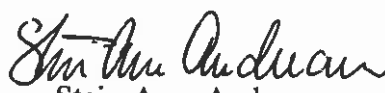
Med bakgrunn i kjente verneverdige områder, eldre naturfaglige registreringer, skogbruksplaner, nøkkelbiotopregistreringer, lokalkunnskap, tips fra miljøvernorganisasjoner og andre, er det avgrenset områder der det er gjennomført naturfaglige registreringer.

I 2004 er det prioritert å gjennomføre registreringer i Sør-Norge, men i tillegg er det tatt med noen få prioriterte områder i Sør-Trøndelag og i Nordland. Registreringene i 2004 er gjennomført av NINA, Siste Sjanse og Miljøfaglig utredning. Det er aktuelt med ytterligere kartlegging av områder som antas å inneholde verneverdier. Hvert fylke utarbeider en delplan, som sendes på lokal høring. Direktoratet for naturforvaltning sammenfatter de ulike delplanene og sender verneplan for Statskog SFs grunn på sentral høring.

I denne rapporten fremmes verneplan for Statskog SFs grunn, i tråd med Regjeringens behandling av St. meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Rapporten er en delplan og presenterer områder i Sør-Trøndelag fylke.

Fylkesmannen har holdt møter og befaringer hvor de har hatt kontakt med rettighetshavere, organisasjoner, landbruksmyndigheter og kommuner. Dette har gitt nyttige opplysninger i arbeidet.

04.02.2005

Stein-Arne Andreassen
Miljøverndirektør

Innhold

Innhold	4
Sammendrag	5
1. Innledning	6
2. Skogvern i Norge	7
2.1 EVALUERINGEN, OMFANG OG DEFINERTE MANGLER	8
2.2 ST. MELD. NR. 25 (2002-2003), REGJERINGENS MILJØVERNPOLITIKK OG RIKETS MILJØTILSTAND.	8
2.3 VERNEFORMÅL OG VERNEMOTIVER	9
3. Vern av skog på statlig grunn	10
3.1 DAGENS OMFANG	10
3.2 ANNET VERN PÅ STATSOG, JF. NASJONALPARKPLANEN	10
4. Utvidet skogvern	10
4.1 BAKGRUNN FOR VERNEPLANEN.....	11
4.2 HVILKE SKOGTYPER FANGES OPP AV VERNEPLANEN	11
5. Hva vernet innebærer	12
5.1 FORSKRIFTER OG RESTRIKSJONSNIVÅ MED KOMMENTARER.	12
5.2 ØKONOMISK ERSTATNING	14
5.3 RETTIGHETSHAVERE PÅ STATSGRUNN	15
6. Verneplan for skog på Statskog SFs grunn	16
6.1 HJEMMEL FOR VERN.	16
6.2 VERNEPROSESSEN.	16
6.3 REGISTRERINGER.....	17
6.4 OMFANGET	17
6.5 OMRÅDEOVERSIKT	17
7. Beskrivelse av enkeltområder	20
8. Forklaring av ord og uttrykk	49
9. Litteraturliste	51

Sammendrag

Vern av skog er en viktig del av arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet i Norge. I henhold til nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler har Norge forpliktet seg til å iverksette tiltak for vern, restaurering og bærekraftig bruk av dette mangfoldet.

Vern av skog er ett av virkemidlene for å sikre det biologiske mangfoldet i skog. Ca 1 prosent av det produktive skogarealet er til nå vernet. I tillegg til slikt vern må nødvendige hensyn innarbeides i forvaltningen av andre arealer .

Ved behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) la Stortinget opp til en styrking av skogvernet. Vern skal prioriteres i henhold til de anbefalinger som er gjort i den faglige evalueringen. Stortingsmeldingen legger også opp til at Statskog SFs arealer og annen offentlig grunn skal vurderes for å øke andelen vernet skog.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) leder arbeidet med verneplanen. Fylkesmannen har ansvaret for kontakten med partene, utarbeidelsen av verneforslag og for gjennomføring av de lokale høringene.

I forkant av denne høringsprosessen, har Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning hatt møter med sentrale organisasjoner. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har hatt ansvaret for den lokale prosessen. Det har vært holdt møter med berørte parter i planleggingen av alle fire områder i Sør-Trøndelag.

I delplan for Sør-Trøndelag fylke høres det på følgende områder: Tekssjøen i Åfjord kommune (24000 daa), Flensmarka i Røros kommune (37100 daa), samt utvidelser av reservatene Bymarka i Trondheim kommune (7514 daa) og Grytdalen i Orkdal kommune (16613 daa). Totalt for de fire områder er arealet på 85227 daa.. Tre områder det høres på er over 10 km², det fjerde området (Bymarka) blir totalt også over 10 km² med den foreslåtte utvidelsen. Verneplanen omfatter Statskog SFs grunn, og innbefatter både ren statsgrunn og statsallmenning. I tillegg inngår noe privat grunn og kommunal grunn i utvidelsen av Bymarka naturreservat, der grunneierne og kommunen frivillig deltar i verneprosessen.

En omfattende høringsprosess med lokal og sentral høring vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på utkastet til vern av Statskog SFs grunn. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen, som fatter det endelige vernevedtaket. Tilsvarende gjelder også for de private arealer som er med i Bymarka.

Det er utarbeidet egne fredningsforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse forskriftsforslagene inngår også i høringsdokumentene. Justeringer av disse vil skje på bakgrunn av høringene.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, dvs. alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området (nedbryting, vindfelling, insektangrep m.m.). Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt (nye tekniske inngrep, skogsdrift, dyrking, grøfting, motorferdsel m.m.). Jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Husdyr- og reinbeite vil fortsatt være tillatt. I de ulike verneområdene vil det bli gjort lokale tilpasninger. For detaljer om verneforskriften bør man derfor se på verneforskriften for det enkelte område.

I forbindelse med fredning som naturreservat, vil rettighetshaverne ha krav på erstatning. Erstatningen skal fastsettes etter reglene i vederlagsloven.

1. Innledning

"En skog er så mye mer enn trær. Skogen er ikke bare hjem for planter og dyr, det er de som er skogen." (Åke Aronsson).

Skogene våre danner økosystemer med en enorm variasjonsrikdom som er under stadig utvikling. Trærne er bare en liten del som er avhengige av resten av systemet for å finne levevilkår.

Våre skoger dekker ca 37 % (119 200 km²) av landets totalareal. Det meste av våre skoger er en del av den nordlige (boreale) barskogsonen som strekker seg gjennom de skandinaviske land og de nordlige deler av Russland og Nord-Amerika. Nord for denne sonen ligger den treløse tundraen og i sør ligger en blandingsskog av bar og lauv som går over i ren lauvskog.

Siden mennesker etablerte seg i Norge etter istiden har skogene i ulik grad vært utnyttet. Til å begynne med var skogene viktige jaktområder, samt at de skaffet brensel. Etter hvert ble samfunnet mer utbygd og etter at man fikk en mer effektiv sagbruksindustri skjøt utnyttelsen av skogen fart. På begynnelsen av 1900-tallet var det store diskusjoner om situasjonen i norske skoger. Bakgrunnen var at store deler av de norske skogene var sterkt gjennomhogd. I mange av skogene var det kun igjen småvirke av dårlig kvalitet.

Fra 1930-tallet fikk vi utviklingen av bestandsskogbruket der målet har vært å øke skogproduksjonen. Dette har man klart og årlig er det en tilvekst i norske skoger på ca 22 mill. m³. Det er trolig flere hundre år siden det har stått så stort volum i norske skoger. Store deler av denne skogen er imidlertid ensjiktet kulturskog som gir dårlige levevilkår for en rekke arter.

Som følge av den harde utnyttelsen de siste århundrene, har vi i dag svært lite urskog og i begrenset grad naturskog. Skog er levested for en rekke sjeldne arter og av 3062 rødlistearter i Norge er nær halvparten knyttet til skog. Forutsatt at det gjennom ordinært skogbruk tas hensyn til viktige områder anbefaler Evalueringen av skogvernet i Norge (Fremstad et.al 2002) at minimum 4,6 % av det produktive skogarealet i Norge vernes. I dag er litt over 1 % vernet.

Gjennom St. meld. nr. 25 (2002-2003) er vern av skog vurdert og stortingsmeldingen legger opp til at frivillig vern og vern av statsgrunn skal være viktige strategier for vern av skog i tiden fremover. I denne verneplanen er en rekke områder på Statskog SFs grunn vurdert i forhold til vernekviteter. Dette inkluderer både ren statsgrunn og statsallmenning.

Den foreliggende rapporten utgjør en delrapport i vernearbeidet på statsgrunn for Sør-Trøndelag fylke. Nye arealer på statsgrunn i Sør-Trøndelag vil bli registrert og vurdert for vern i 2005.

2. Skogvern i Norge

Gjennom behandlingen av St. meld. nr. 68 (1980-81) om *Vern av norsk natur*, St. meld. nr. 46 (1988-89) om *Miljø og utvikling* og St. prp. nr. 1 (1990-91) sluttet Stortinget seg til gjennomføringen av Landsplan for vern av barskog. Gjennom denne verneplanen ble til slutt 415 km² produktiv skog vernet.

13. desember 2002 ble den siste delplanen av verneplanen for barskog fase II vedtatt og ca 1% av den produktive skogen i Norge fredet. Dette vedtaket markerte slutføringen av barskogvernet som Stortinget vedtok i 1996. Formålet med verneplanen har vært å frede et representativt utvalg av både det typiske og det sjeldne/trua i den norske barskognaturen. Da Stortinget i juni 2002 behandlet St.meld. nr 42 (2000-2001) *Biologisk mangfold*, ble spørsmålet om økt skogvern sterkt vektlagt. Stortinget sluttet seg gjennom behandlingen av denne meldingen til Regjeringens satsing på styrket skogvern og la vekt på at det i det videre vernearbeidet blir viktig å redusere konfliktnivået, samtidig som naturfaglige kriterier for vern etter naturvernloven opprettholdes.

I 2001-2002 ble det utført en evaluering av det vedtatte skogvernet av NINA og SKOGFORSK på oppdrag fra Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet. I resultatene fra denne evalueringen ligger det en anbefaling om å øke verneomfanget til minst 4,6 % av det produktive skogarealet i landet. Evalueringen peker også på hvilke skogtyper som særlig bør prioriteres for vern.

Stortinget ga i november 2003 sin tilslutning til St. meld. nr. 25. (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. I denne meldingen går Regjeringen inn for å styrke skogvernet og prioritere vern av skogtyper i henhold til anbefalinger fra den faglige evalueringen.

Ved behandling av Innst. S. nr.150 (2001-2002) gikk Stortingets flertall inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. St. meld. nr. 25 (2002-2003) slår også fast at Regjeringen vil gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskog SFs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder.

I møte 23. april 2002 vedtok Statskog SFs styre å stille arealer til rådighet for vern. Blant annet på bakgrunn av dette vedtaket, er det utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Direktoratet for naturforvaltning og Statskog SF datert 26.01.04.

I en pressemelding den 02.07.04 gikk miljøvernminister Knut Arild Hareide og landbruksminister Lars Sponheim inn for en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. De ønsket en forsterket innsats m.h.t. vern av skog på statlige arealer og en rask fremdrift i arbeidet.

På denne bakgrunn og på grunnlag av de naturfaglige registreringene i 2004 har Direktoratet for naturforvaltning gitt Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i oppdrag å utarbeide verneforslag for prioriterte skogområder på Statskog SFs grunn.

2.1 *Evalueringen, omfang og definerte mangler*

På oppdrag av Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet ble NINA og Skogforsk i 2001 bedt om å evaluere vernet av skog i Norge (NINA Fagrapport 54).

De sentrale konklusjonene fra evalueringen er:

Større sammenhengende skogområder, og en rekke truede, sjeldne og andre spesielle skogtyper er mangelfullt dekket ved dagens vern.

Miljøtiltak i skogbruket er et viktig virkemiddel for å ta vare på artsmangfoldet.

Skogområder som ikke er økonomisk drivverdige i dag omfatter betydelige arealer, ikke minst på Vestlandet og i Nord-Norge.

Ut fra overordnede mål for vern av skog i Norge anslås behovet for vern av skog til minst ca. 4,6 prosent av produktivt skogareal, inkl. allerede vedtatt vernet skog. Dette tilsvarer et samlet vernebehov på ca. 3360km² produktiv skog.

Videre vern av skog bør på kort sikt særlig prioritere vern av gjenværende, noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder, spesielt områder med et skogareal på mer enn 50-100km², foruten gjenværende, intakte områder av kystbarskog og rikere skogtyper som edellauvskog, kalkskog, lågurtskog, høgstaudekog og rik sumpskog, samt gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk.

Dessuten må det prioriteres å verne store og viktige forekomster av rødlistearter.

Samlet sett må det etterstrebes å få en god balanse i fordelingen av vernet skog, inklusive store områder.

2.2 *St. meld. nr. 25 (2002-2003), Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.*

Stortingsmeldingen oppsummerer tilstand og status og presenterer Regjeringens politikk for å møte utfordringene framover.

Det framgår av meldingen at Regjeringen vil:

Styrke skogvernet.

Prioritere vern av skogtyper i henhold til anbefalingene fra den faglige evalueringen.

Iverksette en faglig gjennomgang for å klarlegge hvilke tidligere registrerte verneverdige områder som fortsatt har intakte verneverdier som tilsier at vern bør vurderes. Vurdere aktuelle forebyggende tiltak for å forhindre at verneverdiene reduseres i påvente av endelig verneavklaring.

På kort sikt avgrense nye kartlegginger til skogtyper som er spesielt viktige for å bevare det biologiske mangfoldet eller som Norge har et særlig internasjonalt ansvar for.

Legge opp til aktiv medvirkning fra skogeierne organisasjoner i arbeidet for å finne frem til områder som kan være aktuelle for vern («frivillig vern»).

Gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskogs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder.

Videreføre en makeskifteordning med sikte på bruk av statens skoger, skoger eid av Opplysningsvesenets fond og kjøp av private skogarealer til makeskifte.

Videreføre muligheten for at eiere av skog som blir vernet skal kunne velge å selge arealet til staten.

Videreføre en vederlagsordning for skog som blir båndlagt i verneprosessen.

2.3 Verneformål og vernemotiver

Formålet med denne verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/true elementene i norsk skogsnatur for ettertiden.

Norge har en målsetting om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Av 3062 rødlistearter er nær halvparten knyttet til skog. Vern av skogområder som er viktig for bevaring av biologisk mangfold vil derfor være et viktig virkemiddel for nå målsettingen.

Naturskog er genbanker

Mange arter knyttet til urørte skogsmiljøer kan komme til anvendelse. Et viktig område er naturlige fiender av skadegjørende organismer. Følsomme arter kan få funksjon som «indikatorer» på miljøendringer som ellers er vanskelige å måle. Avlsarbeidet med skogstrær er avhengig av det råmaterialet som ligger i mangfoldet av naturgitte genotyper. Genbevaring knytter seg til fauna og flora generelt.

Naturskog er referanseområder

Naturens økosystemer er under stadig større påvirkning av menneskeskapte forurensninger og inngrep. Virkningen av dagens skogbruk på fauna, flora, vannkvalitet osv. kan bare avklares ved sammenligning med urørt/lite berørt skog.

Naturovervåking vil bli et svært viktig arbeidsfelt i tiden fremover. For å kunne kartlegge følgene av klimaendringene og for kontinuerlig miljøovervåking av f.eks. sur nedbør og langtransporterte og lokale luftforurensninger, er naturskoger svært tjenlig.

Naturskog er «økologiske laboratorier» for forskning og undervisning.

Mange grunnforskningsoppgaver er knyttet til urørt skog, særlig innen økologien. Studier i forbindelse med systemets vekst og utvikling der en fokuserer på energistrømmene, nærings- og stofftransporten er av sentral betydning i forbindelse med overvåking av miljøet. Dyre- og plantearter, hvorav flere er sjeldne, kan studeres under naturgitte betingelser.

Grunnforskning omkring skogens naturlige vegetasjons- og suksesjonsdynamikk, herunder naturlig foryngelse og vitalitet, samt skade- og nytteorganismenes økologi, vil være av stor praktisk nytte.

Naturskog inneholder sjeldne og truede plante- og dyrearter

Naturskogene er artsrike på planter og dyr. Mange av artene er sjeldne, fordi de er knyttet til selve urskogstilstanden. Urskogsrester kan også være viktige funksjonsområder for arter som streifer over større områder, f.eks. hekkeplass for rovfugl eller hiområder for store rovdyr. Vern av skog er et viktig bidrag til bevaring av artsrikdom i skog.

Naturskog gir verdifull naturopplevelse

Naturskogene gir en spesiell naturopplevelse, med elementer av tidløshet og villmark. Her når trærne sine største dimensjoner, og vi vet at skogbildet er fremkommet gjennom naturens egne prosesser. Vi vil få et innblikk i et skogsmiljø som en gang var vanlig i Norge. Gjennom vern gir vi også fremtidige generasjoner mulighet til å oppleve og studere urørt skog.

Naturskog er en del av vår naturarv

Naturskog er naturhistoriske dokumenter, som hører til vår felles naturarv. På lik linje med kulturarven er naturarven en viktig del av vår nasjonale identitet. Naturskog med innslag av myrområder inneholder bl.a. lagret informasjon om skogens innvandring og historie ved pollen som er konserverte i myrenes ulike dybdelag.

Naturskog har en egenverdi

Det er i dag økende forståelse for at lite påvirket natur, med tilhørende fauna og flora, har en egenverdi, og at slik natur bør bevares selv når det ikke knytter seg direkte økonomiske nytteverdier til den.

Internasjonale miljøkrav.

Miljøkravene til skogbruket er blitt større, og det er større etterspørsel etter dokumentasjon på at skogproduktene kommer fra et bærekraftig skogbruk. Miljøspørsmål virker i økende grad inn på handel med skogprodukter, og et tilfredsstillende verneomfang har betydning i konkurransesammenheng.

3. Vern av skog på statlig grunn

3.1 Dagens omfang

I Norge er litt over 1 % av det produktive skogarealet vernet. Anslag viser at minst 1/3 av det vernede produktive skogarealet ligger på statsgrunn. Det offentlige (stat/fylke/kommune) eier 12 % av det produktive skogarealet. I forhold til sin eierandel i norske skoger har altså det offentlige en relativt stor andel av vernet areal.

3.2 Annet vern på Statskog, jf. Nasjonalparkplanen

I St. meld. nr. 62 (1991-1992) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" Nasjonalparkplanen, er det foreslått å opprette 31 nye nasjonalparker hvorav 12 er utvidelse av eksisterende parker. Disse forslagene vil også inneholde noe produktiv skog. I evalueringen av skogvernet (Fremstad et.al. 2002) og i St. meld. nr. 25 (2002-2003) presiseres behovet for store sammenhengende skogområder. Slike områder muliggjør naturlig skogdynamikk på ulik skala og gir grunnlag for sterke populasjoner av truede og sårbare arter, inkludert arealkrevende arter. Det finnes et fåtall slike gjenværende områder med eldre skog, og disse er generelt sterkt utsatt for fragmentering på grunn av menneskelige inngrep. I denne sammenheng kan skogarealer nær nasjonalparker og andre større verneområder være viktige. I St.meld. nr. 25. er det lagt vekt på at gjennomføringen av nasjonalparkplanen bør bidra til å dekke viktige mangler som er identifisert ved evalueringen av skogvernet.

4. Utvidet skogvern

Evalueringen av skogvernet i Norge konkluderer med at videre vern av skog på kort sikt særlig bør prioritere vern av gjenværende, noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder, spesielt områder med et skogareal på mer enn 50-100km², foruten gjenværende, intakte områder av kystbarskog og rikere skogtyper som edellauvskog, kalkskog, lågurtskog,

høgstaudeskog og rik sumpskog, samt gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk. Dessuten må det prioriteres å verne store og viktige forekomster av rødlistearter. Samlet sett må det etterstrebtes å få en god balanse i fordelingen av vernet skog, inklusive store områder. Ut fra ulike mål for skogvern anslås behovet for vern av skog til minst 4,6 prosent av produktivt skogareal, inkl. allerede vedtatt vernet skog. Dette tilsvarer et samlet vernebehov på ca. 3360 km² produktiv skog.

4.1 *Bakgrunn for verneplanen*

Regjeringen ønsker økt bruk av offentlig eide skogområder til vern og makeskifte (St. meld. nr. 25 (2002 – 2003)).

I brev datert 20. mars 2002 til Stortingets næringskomite, vedlegg til Innst S nr 150 (2001-2002) uttrykker landbruksministeren forventninger om at Statskog SF skal spille en viktig rolle i forbindelse med økning av barskogvernet i Norge.

I brev av 06.05.02 til landbruksminister Lars Sponheim gir Statskog SFs styre uttrykk for at de ønsker å bidra til ytterligere vern av barskog i Norge.

I brev datert 25.06.02 fra Landbruksdepartementet til Miljøverndepartementet ba landbruksministeren om at vernemyndighetene tar kontakt med Statskog SF for å klarlegge hvilke arealer som er aktuelle for vern.

På denne bakgrunn ble det startet opp et arbeid med å kartlegge hvilke områder som var aktuelle for vern. I startfasen var kartleggingen begrenset til skogbruksøkonomiske nullområder. I møte mellom Statskog SF, Landbruksdepartementet og DN og MD den 09.12.03 ble kartleggingen utvidet til å gjelde all skog på statsgrunn. På bakgrunn av dette møtet ble det også utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Statskog SF og Direktoratet for naturforvaltning. Formålet med avtalen er å sikre en rasjonell gjennomføring av verneprosesser der Statskog SF er involvert.

4.2 *Hvilke skogtyper fanges opp av verneplanen*

Statskog SFs arealer er i stor grad knyttet til høyereliggende, lavproduktive områder. Av den grunn vil det særlig være større relativt urørte områder og/eller områder med gammelskog under naturlig dynamikk som kan dekkes opp av et vern på Statskog SFs arealer. Til en viss grad kan man imidlertid fange opp andre typer. I det foreliggende verneforslaget for Sør-Trøndelag er følgende typer representert:

- Rikere skogtyper som lågurtskog, høgstaudeskog og rik sumpskog
- Gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk
- Noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder.

Totalt høres det på 85341 daa., av dette ligger 40613 daa i sone 1b, 7628 daa i sone 3a og 37100 daa i sone 4b.

5. Hva vernet innebærer

Ved vern av skog som naturreservater legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes.

Verneformålet i de foreslåtte reservatene bygger på at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted.

Et vern vil få konsekvenser for utnyttelsen og bruken av området. Alle tiltak som kan føre til endringer av naturmiljøet vil være forbudt. Dette betyr at ulike aktiviteter som skogsdrift, skogskjøtsel, nydyrking og lignende vil være forbudt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap kan en ofte finne løsninger som gjør at tiltaket ikke kommer i konflikt med verneformålet og dermed kan tillates gjennomført. For noen av de søknadspliktige tiltakene kan det gis flerårige tillatelser. Vanlig ferdsel og jakt, fiske og bærplukking kan foregå som før.

5.1 *Forskrifter og restriksjonsnivå med kommentarer.*

I kapittel 7 er det utarbeidet fredningsforskrifter for hver enkelt lokalitet. Forholdene i det enkelte område og uttalelser i forbindelse med lokal og sentral høring kan innebære at det gjøres tilpasninger av fredningsforskriften. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med merknader til forskriften sett i lys av forholdene i det enkelte verneområde. Mulighet for justeringer av fredningsforskriften må deretter vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriftene:

For å se hva vernet innebærer i hvert enkelt område må man se på de lokale forskriftene. Kommentarene under gjelder derfor på generelt grunnlag.

Inngrep

I reservatene er det lagt opp til at ulike tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Dette innbefatter anlegg av ulike slag (midlertidig eller faste) men også tiltak som drenering, kalking og gjødsling.

Ett unntak i forhold til inngrep er oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn. I de fleste områder kan slike settes opp til midlertidig bruk i forbindelse med storviltjakt. Med midlertidig bruk menes at jakttårnet kun kan stå oppe i jaktseasonen.

Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet er tillatt. Med anlegg forstås hytter, seterbygninger, veier o.l. Nybygging er ikke tillatt, heller ikke i tilknytning til eksisterende hytter og anlegg.

Fylkesmannen vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke traktorveger og eventuelt stier som skal kunne vedlikeholdes. For at traktorveger skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig bruksformål (ut over transport av felt storvilt). Traktorveger er normalt bygd som driftsveger i forbindelse med skogsdrift, i verneområdene vil det ikke bli tillatt med skogsdrift og behovet for å vedlikeholde traktorveger faller ofte bort. Der traktorvegene går gjennom verneområdene til bakenforliggende skog kan det være nødvendig med vedlikehold av slike veganlegg.

Plan og bygningslovens bestemmelser gjelder i tillegg til disse bestemmelser, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter.

Plantelivet

Det er lagt opp til en generell plantelivsfredning, men det er gjort unntak for plukking av bær og matsopp.

Generelt vil det være et hogstforbud innenfor lokalitetene. Det vil likevel kunne åpnes for vedhogst til eget bruk i tilknytning til eksisterende hytter som ligger innenfor det enkelte område. Dette må da skje i samråd med forvaltningsmyndighetene etter en nærmere avtale.

Beiting vil være tillatt, men Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av området.

Dyrelivet

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning. Det er likevel åpnet for jakt etter viltlovens bestemmelser og fiske etter lov om laks og innlandsfisk m.v.

Ferdsel

Ferdsel til fots og på ski er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er ridning, bruk av hest og kjerre og bruk av sykkel utenom eksisterende veger, forbudt.

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil være forbudt. Noen få telt eller en skoleklasse er ikke vurdert som større arrangementer.

Det kan gis tillatelse til avgrenset bruk av reservatet i undervisningssammenheng. Eksempler på brukere vil her være lag og foreninger, universitet, skoler eller andre institusjoner.

I denne verneplanen er det i forslaget om utvidelse av Bymarka naturreservat gjort noen spesielle tilpasninger i forhold til standardforskriften når det gjelder ferdsel, for å tilpasse dette til den omfattende friluftsbruk som Bymarka har.

Dersom det i ettertid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Direktoratet for naturforvaltning av hensyn til verneformålet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt. I enkelte reservater kan det være aktuelt med tilpasninger, dette gjelder i forhold til vedlikehold av anlegg og transport av felt hjortevilt på eksisterende traktorveger. I rene skogområder med liten fare for kjøreskader, er det aktuelt med et generelt unntak for bruk av lett terrengkjørende beltekjøretøy for uttransport av felt hjortevilt.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Fredningsforskriftene endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Fredningsformålet er knyttet opp til å frede alt naturlig dyre- og planteliv i områdene. Områdene skal sikres en «naturlig utvikling» uten inngrep. Skjøtsel vil derfor kun unntaksvis være aktuelt for å oppfylle verneformålet.

I noen av områdene er det plantefelt. Disse kan det være ønskelig å fjerne. Fremmede treslag bør fjernes raskt, da disse kan ha uheldig påvirkning på det naturlige plantelivet en ønsker å frede. I områder der deler er grøftet, kan det være aktuelt å gjenfylle disse.

Retningslinjene som trekkes opp i en forvaltningsplan må ligge innenfor rammene av fredningsforskriften.

Forvaltning av områder innebærer også at det kan legges til rette for en kanalisert ferdsel slik at området ikke forstyrres eller slites ned.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av områder som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for alle verneområder.

Informasjon om plante- og dyreliv i områdene vil være en form for forvaltningstiltak.

Generelle unntaksbestemmelser

Unntak for "vitenskapelige undersøkelser" er mest aktuelt i forbindelse med forskningsaktiviteter. Arbeid av "vesentlig samfunnsmessig verdi" er kun tiltak av nasjonal betydning. Unntaket for "andre særlige tilfeller" er en sikkerhetsventil for de tilfeller hvor det er snakk om små inngrep eller tiltak som er av så stor betydning for søkeren at de overskygger de negative konsekvenser for verneformålet. Inngrepet eller tiltaket må ikke være i strid med verneformålet.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Direktoratet for naturforvaltning er delegert myndighet fra Miljøverndepartementet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for områder vernet etter naturvernloven.

5.2 Økonomisk erstatning

I 1985 ble det gitt nye regler for erstatning ved opprettelse av naturreservater og naturminner. Etter disse reglene har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket (naturvernlovens § 20 første ledd).

"§ 20. Eiere av og rettighetshavere i eiendom som blir fredet etter §§ 8, 9 og 11 har i samsvar med reglene i annet og tredje ledd krav på erstatning av staten for økonomisk tap som er en følge av vedtaket.

Erstatningen fastsettes i samsvar med reglene i lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved overføring av fast eiendom. Ved anvendelsen av nevnte lov § 10 er det tidspunktet for fredningen som skal legges til grunn.

Blir det ved erstatningens utmåling tatt hensyn til påregnelige fremtidige bruksendringer, skal det ved erstatningsfastsettingen ses bort fra offentlige tilskudd som i tilfelle gis til bruksomleggingen. ”

Erstatningen skal etter naturvernlovens § 20 annet ledd fastsettes etter reglene i vederlagsloven. Etter § 20a i naturvernloven skal krav om erstatning settes frem skriftlig for Fylkesmannen innen ett år etter at vedtaket ble kunngjort.

5.3 Rettighetshavere på statsgrunn

Forvaltningen på statsgrunn er sammensatt. En stor del av statsgrunnen i Norge forvaltes helt og fullt av Statskog SF. I Sør og Midt-Norge er det imidlertid ca 27 000 km² med statsallmenning. I disse områdene er forvaltningen delt mellom flere organ og oppgavefordelingen er som følger:

Statskog SF

Statskog er grunneier og avgjør generelt forhold vedrørende grunndisponeringer. Det skal tas særlige hensyn til bruksrettene. Statskog SF forvalter virkesretter i samråd med allmenningsstyret.

Fjellstyret.

Fjellstyret administrer bruksretter etter Fjelloven. I Fjellovens § 3 er fjellstyrets oppgaver beskrevet: *”Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhald av lov. Det skal arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftslivsinteressene”*

Blant saksområdene fjellstyret har ansvar for er: Forvaltning av jakt, fangst, fiske, beite, setring, tilrettelegging for friluftsliv og støtte til lokal næringsutvikling.

Allmenningsstyret.

Allmenningsstyret velges av og blant landbrukseiendommene som har virkesrett i vedkommende statsallmenning. Styrets oppgave er å forvalte virkesretten i samråd med Statskog SF.

Forholdet mellom allmenninger og virkesretter kan i grove trekk deles inn i tre typer:

Overskuddsallmenninger – Dette er allmenninger der tilveksten er større enn virkesretten.

Overskuddet tilfaller Statskog SF.

Underskuddsallmenninger – Dette er allmenninger der tilveksten er mindre enn virkesretten.

Alt virke går da til landbrukseiendommene med virkesrett.

Allmenninger uten virkesrett – I noen allmenninger er det ikke virkesrett og alt virke tilfaller Statskog SF.

6. Verneplan for skog på Statskog SFs grunn.

6.1 Hjemmel for vern

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av "lov om naturvern" av 19.06.1970. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturvernlovens § 8 som lyder slik:

"Område som har urørt, eller tilnærmet urørt natur eller utgjør spesiell naturtype og som har særskilt vitenskapelig eller pedagogisk betydning eller som skiller seg ut ved sin egenart, kan fredes som naturreservat. Et område kan totalfredes eller fredes for bestemte formål som skogreservat, myrreservat, fuglereservat eller liknende."

Vernekategorien naturreservat vil bli brukt for områder i verneplanen for skog på statsgrunn. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturvernloven.

6.2 Verneprosessen

Det er Direktoratet for naturforvaltning som har ansvaret for gjennomføringen av verneplanarbeidet, men det er Fylkesmannen som utarbeider og fremmer fredningsforslagene for sitt fylke.

Verneplanprosessen kan deles inn i flere faser:
(FM = Fylkesmannen, DN = Direktoratet for naturforvaltning, MD = Miljøverndepartementet)

Registreringsfase

1. DN får innspill fra FM, Statskog SF, miljøvernorganisasjoner og andre om skogområder som bør undersøkes nærmere. For enkelte områder foreligger det tidligere registreringer.
2. DN engasjerer fagpersoner som gjennomfører kartlegging i de aktuelle områdene.
3. De registrerte områdene blir beskrevet og verdiene vurdert.

Melding om oppstart

FM melder oppstart på de områdene som er aktuelle å vurdere for vern. Rettighetshavere og andre blir oppfordret til å gi tilbakemelding om bruksinteresser og annen aktuell informasjon om områdene. Formålet med oppstartmeldingen er å få oversikt over verdier og interesser i de aktuelle områdene.

Utarbeidelse av verneforslag

Med bakgrunn i de tilbakemeldinger som er mottatt etter oppstartmeldingen og de naturfaglige registreringene, utarbeider FM ett verneforslag for hvert enkelt område. DN samler beskrivelsene fra fylkesmennene og lager et utkast til verneplan i rapportform.

Høringer

Fylkesmannen sender fredningsforslaget for sitt fylke ut på lokal høring. DN samler verneforslagene for alle fylkene og sender et samlet forslag på sentral høring. I denne prosessen er det felles lokal og sentral høring som foregår samtidig, men med forskjøvet frist for sentral høring.

Tilråding

I etterkant av den lokale høringen justerer FM verneforslagene og oversender dem til DN med sin tilråding. DN oppsummerer alle kommentarer fra fylkesmennene og fra sentral høring og gir sin tilråding til MD.

Vernevedtak

MD gjennomgår DN's anbefaling og legger fram endelig forslag til verneplan. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

6.3 Registreringer

For en del områder er det tidligere foretatt registreringer. Imidlertid var det her behov for oppdatert kunnskap etter ny metodikk, slik at disse områdene ble registrert sammen med andre områder der det tidligere ikke forelå tilfredsstillende registreringer. Registreringene er gjort av NINA-gruppen ved NINA, Siste Sjanse og Miljøfaglig utredning. Foreløpig rapport ble lagt frem 01.12.04 og sluttrapport skal foreligge 1. mai 2005.

6.4 Omfanget

I følgende fylker er det gjort registreringer i 2004 i forbindelse med verneplan for Statskog SFs grunn: Hedmark, Oppland, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Samlet registrert areal er ca 714 000 daa.; i tillegg er noen områder befart for å vurdere om de er aktuelle for nærmere registreringer. I Sør-Trøndelag fylke er det registrert 111.070 daa fordelt på 5 områder. I dette arealet inngår også noe privat grunn i Bymarka og den privateide del av Tekssjøen som ble registrert i Verran kommune i Nord-Trøndelag, men som på grunn av uavklarte eiendomsforhold midlertidig er tatt ut av verneplanen. Av det registrerte areal høres det på 85227 daa som vurderes som aktuelt for vern. En del opplysninger om områdene er gitt i tabell 1, 2 og 3. Av tabell 3 framgår det at det er 23921 daa produktiv skog i de fire områder samlet sett.

6.5 Områdeoversikt

Figur 1 viser den naturgeografiske regioninndelingen som er benyttet ved opprettelse av verneområder i skog i Sør-Trøndelag og hvor de fire områder som nå er på høring grovt sett ligger.

Figur 1. Naturgeografisk regioninndeling i Sør-Trøndelag (Korsmo m.fl. 1989). Sirkler med nr. 1-4 viser sentralpunkter for de foreslåtte verneområder.

Sone 1: Kyststrøkene i Trøndelag og sørvestlige Nordland

1a: Ytre kyststrøk av Trøndelag nord til Otterøya

1b: Vestlige Trøndelag og ytre kyststrøk av Nordland nord til Vega

Sone 3: Sentrale deler av Midt-Norge

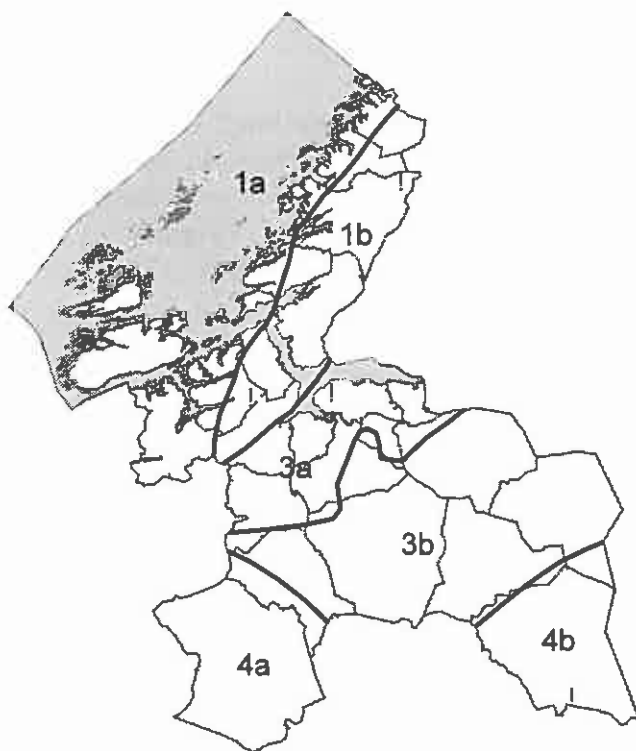
3a: Lavereliggende områder i sentrale deler av Trøndelag

3b: Høyereliggende områder i sentrale deler av Trøndelag og nord til Majavatn i Nordland

Sone 4: Indre deler av Midt-Norge

4a: Oppdalsdistriktet

4b: Rørosdistriktet

Tabell 1. Områder med totalareal over 10 km².

Lokalitet Nr	Lokalitet	Kommune	Verne-verdi	M.o.h	Total- Areal (daa)	Sone
1	Tekssjøen	Åfjord	***	200-598	24000	1b
2	Flensmarka	Røros	**	670-880	37100	4b
4	Grytdalen	Orkdal	**	250-631	16613	1b

Tabell 2.. Områdeoversikt.

Lokalitet nr	Lokalitet	Kommune	Verne-verdi	M.o.h	Total-Areal (daa)	Sone
1	Tekssjøen	Åfjord	***	200-572	24000	1b
2	Flensmarka	Røros	**	670-880	37100	4b
3	Bymarka	Trondheim	**	225-552	7514	3a
4	Grytdalen	Orkdal	**	250-631	16613	1b

Tabell 3. Anslag over andel produktiv skog i de fire områder, fordelt på boniteter lav (L), middels (M) og høy (H).

Lokalitet	L	M	H	Tot. Prod.	Tot. areal
Tekssjøen	2300	700	0	3000	24000
Flensmarka	15000	0	0	15000	37100
Bymarka	2116	705	0	2821	7514
Grytdalen	1471	1187	442	3100	16613
Sum	20887	2592	442	23921	85227

7. Beskrivelse av enkeltområder

LOKALITET	1. Tekssjøen
KOMMUNE:	Åfjord
FYLKE:	Sør-Trøndelag
KARTBLAD M711:	1623 II og 1623 III
UTM-KOORDINATER:	32WNS 865 070
VERNEKATEGORI:	***
AREAL:	24000 dekar
HØYDE OVER HAVET:	200-572
BERØRTE EIENDOMMER:	25/1 (Statskog)

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Området ligger øverst oppe i Stordalselva og omfatter hele Åfjord-delen av øverste del av vassdragets nedbørsfelt. Området består av brede og åpne dalganger som stiger til dels ganske bratt oppå snaufjellet rundt. Landskapet preges av mosaikker mellom granskog i lisider og langs bekker og elver, glisne furuskoger på rygger og i myrkanter, og store arealer med myrer. Vegetasjonen har generelt et humid og oseanisk preg, med rikelig innslag av fuktighetskrevenende arter. Mye av granskogen er blåbærskog, men småbregneskog er også vanlig. Det er også en del rikere skog i hellinger med sigevann, særlig høgstaudeskog. En del fattig sumpskog og små partier med rikere sumpskog inngår også langs bekkedrag og i myrkanter. Lågurtskog finnes sparsomt i de tørreste skråninger, mest i Tekssjølia. Myrvegetasjonen er stort sett fattig. Innslaget av vanlig bjørk er generelt stort.

Selve Tekssjølia nord for Tekssjøen er svært frodig med mye høgstaude-, storbregne- og rik sumpgranskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Indre deler av området (innenfor Tekssjøen) har stort sett gammel naturskog. Granskogpartiene består for en stor del av skog i aldersfase, med et godt flersjiktet og gjerne litt åpent skogbilde mange steder. Mange gamle trær inngår, men dimensjonene er oftest ikke spesielt grove. I lisider med bedre bonitet er skogen betydelig grovere og mer kompakt. Død ved forekommer spredt i alle stadier av nedbryting. Det er registrert tre kjerneområder (delområder med spesielle kvaliteter) i Åfjord, et i Finndalen, et vest for Reinsjøelva og et vest for Nordre Reinsjøen. Disse har meget gammel naturskog med variert og sjiktet skog. Mange trær har høy alder og dimensjonene kan være store. Disse lite påvirkede partiene har rikelig med gadd og læger av kraftige dimensjoner i alle nedbrytingsstadier og deler har nærmest urskogspreg.

Tekssjølia (lia nord for Tekssjøen) har tydelige spor etter tidligere plukkhogster, men det finnes ikke plantet gran og skogen bærer preg av å være gammel naturskog.

Skogen fra Tekssjøen og vestover er tydelig mer påvirket av tidligere plukk- og gjennomhogster. Skogen her er svakt sjiktet, med få tydelig gamle trær og relativt moderate dimensjoner. Mengden død ved er stort sett lav. Mindre arealer i høyereliggende partier har aldersfase, med bedre sjiktning, høyere innslag av gamle trær og litt mer dødved. I vest er det

to delområder som skiller seg ut med å ha litt mer spesielle vernekvaliteter; et område sør for Øystre Hyttjørna og et parti på salen sørøst for Middagshaugen.

VERNEINTERESSER:

Områdets størrelse (betydelig over 10 km²) er en kvalitet i seg selv når det gjelder vern av skog (Framstad m.fl. 2002).

Gammel naturskog, stedvis med urskogspreg, er også en vesentlig vernekvalitet i området. Betydelige mengder død ved, både gadd og læger i alle nedbrytingsstadier forsterker vernekvaliteten ytterligere. Forekomst av rike vegetasjonstyper som høgstaudeskog og lågurtskog bidrar også positivt til vernekvaliteten.

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet i form av at det har en stor grad av urørthet med gammel naturskog, som på noen steder er urskogsnær.

ANDRE INTERESSER:

Området er en statsallmenning, med det er ikke virkesrett til gårdsbruk. Det er beite- og seterretter etter fjelloven, noe som også innebærer ved- og tømmerrett til seterbygninger.

Området brukes til beiting med både storfe, sau og tamrein. Reindrifta har trekk- og flyttleier gjennom området og der disse går i skog foretas det noe rydding av vindfall, slik at de kommer fram med dyrene og snøscooter. I reindrifta benyttes både snøscooter og terrengmotorsykkel i dag. Området benyttes til friluftsliv, jakt og fiske.

TEKNISKE INNGREP:

Området er helt uberørt av inngrep i nyere tid, med unntak av en seterbygning på Skurvseteren, ei hytte nord for Skurvseteren og to enkle gammer ved Tekssjøen, samt ei bru over Skurvelva og ei enkel bru over Stordalselva like vest for Tekssjøen. Det foreligger nå en søknad fra fjellstyret om riving av gammene og oppføring av ei hytte isteden.

PLANSTATUS:

Området er LNF-område, foreslått vernet etter naturvernloven, i kommuneplanens arealdel for Åfjord kommune.

MERKNADER:

De naturfaglige registreringer dekker også et større område i Verran kommune, med til dels betydelig interesse i skogvernsammenheng. På grunn av uavklarte eiendomsforhold, har det ikke vært mulig å få til en koordinert verneprosess med det private areal i Verran.

Brua over Stordalselva vest for Tekssjøen er smal og enkel. Det er ønskelig å erstatte denne med ei kraftigere bru. Likeså er det ønskelig å bygge ei bru over Skurvelva nesten nede ved samløpet med Stordalselva, da eksisterende bru er ca en km lengre oppe, noe som gir en betydelig omvei. Bruene vil være nyttig både i friluftsliv, beitenæring og reindrift.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

Det er ca. 3000 dekar produktiv skog innenfor reservatforslaget, anslagsvis er 2300 daa lav bonitet (G 6-8) og 700 daa middels bonitet (G 11-14). Med unntak av en del rotsalg av ved for

omsetning i vestre deler, er det ikke drevet ordinært skogbruk innenfor området i de siste ti-år. Det er 2-7 km fram til vei og lønnsomheten for skogbruk i indre (østre) deler er vurdert som dårlig.

FORSKRIFT:

**FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN.
FREDNING AV TEKSSJØEN NATURRESERVAT I ÅFJORD
KOMMUNE, SØR-TRØNDELAG FYLKE**

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.: 25/1, i Åfjord kommune. Reservatet dekker et totalareal på 24000 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1 : 50 000 datert

Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Åfjord kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet i form av at det har en stor grad av urørthet med gammel naturskog, som på noen steder er urskogsnaer.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdseien i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Bruk av snøscooter i reindriftsnæring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Skånsom bruk av trevirke til bålbreining, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.
10. Hogst av ved til eksisterende hytter etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter
 - § 4 nr 1. Øvingskjøring.
 - § 4 nr 5. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
 - § 4 nr 9. Vedlikehold av anlegg.
 - § 4 nr 7. Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark i reindriftsnæring.
 - § 5 nr 7. Transport av materialer om det blir gitt tillatelse til oppføring av ny bru over Stordalselva og Skurvelva.

2. Bruk av snøscooter gjennom naturreservatet for transport til bygninger nord for naturreservatet.
3. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
4. Rydding av vindfall langs faste, kartfestede kjøretraseer i reindrifta.
5. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
6. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
7. Oppføring av ei ny bru over Stordalselva og bru over Skurvelva.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

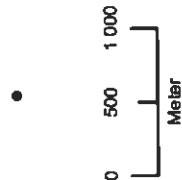
Denne forskrift trer i kraft straks.

Tekssjøen naturreservat
Åfjord kommune, Sør-Trøndelag fylke

Forsluttet grense for Tokesjaen naturreservat

Kartblad M711 1623 II og 1623 III
Kartgrunnlag N50 kartdala
Mød 12002-R-127454

LOKALITET :	2. Flensmarka
KOMMUNE:	Røros
FYLKE:	Sør-Trøndelag
KARTBLAD M711:	1719 I og 1719 IV
UTM-KOORDINATER:	32VPQ 437 246
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	37100 dekar
HØYDE OVER HAVET:	670-880
BERØRTE EIENDOMMER:	132/307 (Statskog)

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Flensmarka strekker seg fra nordvestenden av Femunden over Flensmarka-platået til liene sør for Håsjøen. Området ligger ca. 25 km sørøst for Røros by.

Topografien i den sørlige delen av området består av slake nordøstvendte lier fra snaufjellet ned til Femunden. Lisidene er monotone og kun brutt opp av enkelte myrer, slake koller og bekkesøkk. På Flensmarka-platået lenger nord flater terrenget ut og danner et stort platå avgrenset av snaufjell i vest og en rekke nord-sør strakte åsrygger i øst. Her finnes en mosaikk av myrer, skogkledte småkoller, dødisgroper og tallrike småtjern. Blokkrik mark er vanlig. Klimaet er tydelig kontinentalt.

Området er preget av fattige vegetasjonstyper. Furu er nesten enerådende treslag over store områder. Glissen lavfuruskog med stort bjørkeoppslag dominerer. På koller og i lisider finnes enkelte frodigere partier med bærlyngskog. Noe røsslyng-blokkebærskog kommer inn i fuktige søkk og noe myrfuruskog i myrkanter. Enkelte partier med ren blokkmark med lite eller ingen vegetasjon finnes. Myrene i området er av fattig type, men noe middels rik myr finnes spredt. På rikere og fuktigere partier finnes en del bjørk. Noen litt rikere bjørkesumpskoger finnes langs enkelte bekkesig. Vest for Lauvåsen finnes bjørkesumpskog med store mengder granstarr, noe som er spesielt (Eriksen 1995). Gran forekommer som enkelttrær eller står i små grupper. Grana formerer seg hovedsakelig vegetativt.

Det er liten økologisk variasjon i området som stort sett består av fattig bjørk- og furuskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Skogen har vært påvirket i lang tid tilbake. Dette gir seg utslag i lite stående og liggende død ved. Til tross for lang påvirkning finnes i dag mange gamle og stedvis grove furuer med alder rundt 300-400 år. Disse er trolig foryngelse etter de første gjennomhogstene i området. I nyere tid har skogen hatt forskjellig påvirkningsgrad som varierer fra flatehogst til forsiktig plukkhogst. Generelt er områdene nærmest bygda både i øst og nord mest påvirka, mens påvirkningsgraden blir mindre i de øvre deler av området.

På grunn av hard påvirkning i lang tid er det i dag sparsomt med viktige nøkkelementer som læger og gadd i området. De få lægrene som finnes er stort sett i tidlige nedbrytingsfaser, noe som gir et tydelig kontinuitetsbrudd. Mangfoldet av gammelskogsarter knyttet til død ved er derfor tydelig utarmet i forhold til mer urørte furuskogsområder i regionen.

VERNEINTERESSER:

Totalt sett er Flensmarka et representativt område for furuskogene langs Femunden. Gamle trær er vanlige og flere trær er av grove dimensjoner. Gamle trær er viktige nøkkelementer

for flere krevende arter, og vil i fremtiden sikre tilførsel av gadd og læger til området, noe det er lite av i grove dimensjoner i dag. Fattig vegetasjon. Stor eldre påvirkning og få funn av rødlistearter er negative trekk i området. Som "storområde" (over 10 km²) oppfyller området et av manglene ved dagens skogvern (Framstad m.fl. 2002).

Noen spredte funn av krevende kjukearter er gjort. Mye ulvelav finnes i området sør for Olbektjørnan og sentralt på Flensmarka-plataet (Tørresdal, E. 1991).

Området har flere forekomster av viltarter knyttet til skog, så som storfugl, fiskeørn, lavskrike og tretåspett.

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et relativt urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet i form av sin størrelse og er representativt for de fattige furuskoger i regionen. Et stort innslag av blokkmark og de mange små vann og tjern er karakteristiske trekk ved området.

ANDRE INTERESSER:

Flensmarka er en del av Femundsmarka statsskog, som er ren statseiendom. Fire gårdsbruk har avtalefestede bruksretter til tømmer, ved og beite på den aktuelle eiendommen. Det er tilstrekkelig furu i Femundsmarka statsskog utenom områdene underlagt vern til å dekke virkesbehovet til disse fire gårdene, men tilgangen på bjørkeved vil bli betydelig begrenset som følge av vern i Flensmarka. De siste årene er det blitt blinket/avvirket bjørk til dekning av bruksrettene i området rundt Grådalsbua. Det er derfor ønskelig å kunne ta ut noe bjørkved i reservatet, der det har vært tradisjon for det.

Området er vinterbeiteland for reinbeitedistriktene Riast-Hylling og Essand, og i den forbindelse er det behov for å bruke snøscooter. Reindrifta har ingen anlegg i området.

Området er rikt på kulturminner, herunder også samiske kulturminner.

Området er mye brukt til jakt, fiske og friluftsliv. De siste årene er det i Flensmarka blitt tildelt 8 fellingsretter på elg, og uttransport av felt elg har foregått med elgtrekk/ATV.

TEKNISKE INNGREP:

5 åpne buer finnes i området. Det er noe behov for transport til disse med snøscooter, primært i tilknytning til vedforsyning og vedlikehold. Det er aktuelt å kunne hogge ved til noen av buene i området. Det finnes flere stier i området, hvorav en sti fra Langen mot Flensjøen er merka DNT-sti.

PLANSTATUS:

Hele området ligger i LNF sone 1 i kommuneplanens arealdel for Røros. Et område sentralt i Flensmarka er skilt ut som område med spesielt sårbare naturforvaltningsinteresser, dette ligger praktisk talt i sin helhet innenfor det foreslåtte reservatet.

MERKNADER:

Like utenfor området, ved Flensjøen, ligger det 8 hytter/buer og adkomsten til 4 av dem går gjennom det forelåtte verneområdet og det er behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med vedtransport og vedlikehold.

To ferdselsårer på vinterføre går gjennom området, en fra Synnervika til Flensjøen og en fra Langen til Revhiet. Disse løypene kjøres opp om vinteren med snøscooter, bl.a. som løypetilbud for gjestene på Langen Gjestegård. Løypene brukes også i forbindelse med vedhogst og vedkjøring og til transporter til hyttene beliggende ved Flensjøen. Løypetraseene benyttes også av reindriftsnæringen i forbindelse med deres virksomhet innen området.

I driftsplanen for Trysilvassdraget, utarbeidet i 2003, foreslås kalking av Flensjøen som aktuelt tiltak. Kalking kan også være aktuelt i vannene innenfor det foreslåtte verneområdet.

Det er aktuelt å inkludere et areal i Hedmark i naturreservatet, ved å trekke grensa lengre sør på vestsida av Femund. Denne del inngår i høringsrapporten som utarbeides av Fylkesmannen i Hedmark. Etter høringa, vil de to deler settes sammen til ett reservat, om konklusjonen er at begge delområder anbefales vernet.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

Skogressursene ble sist taksert i 1990. Strekningen sørøst for Digerodden inngår ikke i denne takst, og her er beregningene derfor skjønnsmessig.

Produktivt skogareal er beregnet til 15000 dekar, med 70 % i F6 og 30% i F8. Volumet er estimert til 45000 m³ furu og 11000 m³ bjørk.

Driftsmessig er det store variasjoner i Flensmarka. De sentrale områdene, dvs. strekningen mellom Grådalsbua og Harrbekktjønnna er svært blokkrik. Dette vil by på store driftstekniske utfordringer ved planlegging/gjennomføring av salgshogster, fortrinnsvis med uttransport av tømmeret. Driftsforholdene er relativt gode i den nordvestre delen, Svinsåsslettet med omland, og i den sørøstre delen, fra Lauvåsen til fylkesgrensa. Hele området vil imidlertid være drivbart forutsatt enklere driftsopplegg og ved hjelp av snøscooter til uttransport av virket.

FORSKRIFT:

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV FLENSMARKA NATURRESERVAT I RØROS KOMMUNE, SØR-TRØNDELAG FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.: 132/307 i Røros kommune. Reservatet dekker et totalareal på 37100 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1 : 50 000 datert

Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka.

Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Røros kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et relativt urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet i form av sin størrelse og er representativt for de fattige furuskoger i regionen. Et stort innslag av blokkmark og de mange små vann og tjern er karakteristiske trekk ved området.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.

5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med hest.
3. Bruk av snøscooter i reindriftsnæring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Skånsom bruk av trevirke til bålbrekking, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av anlegg, løyper og stier som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter
 - § 4 nr 1. Øvingskjøring.
 - § 4 nr 5. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - § 4 nr 9. Vedlikehold av anlegg.
 - § 5 nr 2. Hogst av etablerte plantefelt.
 - § 5 nr 4. Kalking av vann.
2. Hogst av etablerte plantefelt.

3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, herunder kalking.
5. Oppkjøring av skiløyper med snøscooter.
6. Hogst av ved til eksisterende buer i reservatet.
7. Transport av materiell, ved og utstyr med snøscooter til hytter og buer ved Flensjøen langs fast, kartfestet trase.
8. Bruk av hest langs eksisterende stier.
9. Opplag av båt for Statskog og gårder med bruksretter.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

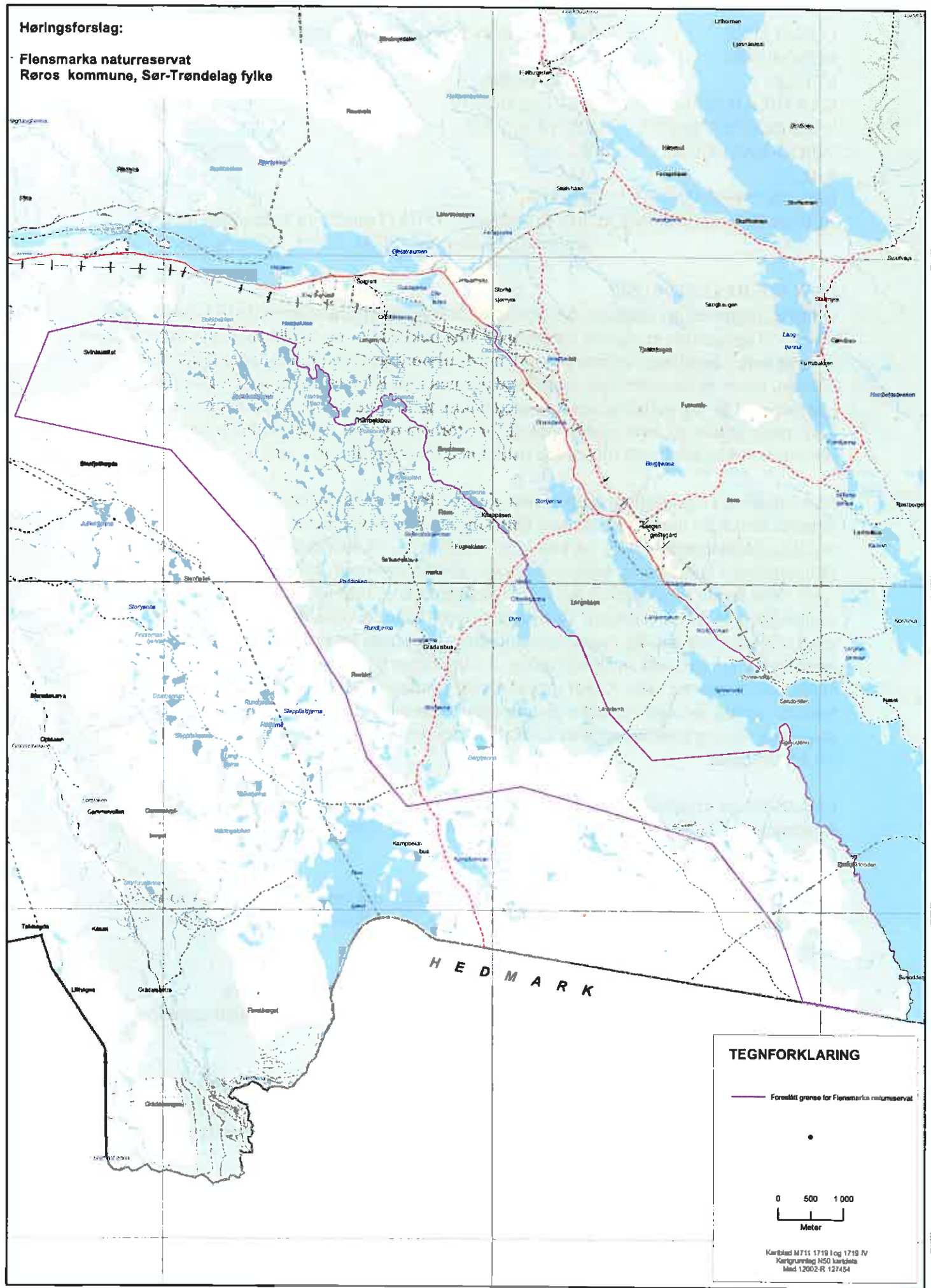
§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Høringsforslag:

Flensmarka naturreservat
Røros kommune, Sør-Trøndelag fylke

LOKALITET	3. Utvidelse av Bymarka naturreservat
KOMMUNE:	Trondheim
FYLKE:	Sør-Trøndelag
KARTBLAD M711:	1521 I og 1621 IV
UTM-KOORDINATER:	32VNR 615 321
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	7514
HØYDE OVER HAVET:	225-552
BERØRTE EIENDOMMER:	303/3 (Statskog), 437/1 (Trondheim kommune) og de privateide eiendommer 268/1, 283/1, 287/1 og 288/1.

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Området utgjør en utvidelse av det eksisterende Bymarka naturreservat (4173 daa) videre sørover. Topografien er variert, med mange små bekkedaler og lisider med alle eksposisjoner representert. Lokaliteten omfatter bratte, nord- til nordvestvendte lier under Gråkallen i nordøst, nordvendte skråningar og bekkedaler ned mot Klefstadmyra vest for Gråkallen, nordboreal hei- og fjellskoglandskap med nakne fjellrygger rundt Kvistingen i vest, vestvendte arealer og bekkedaler sørvest for Storheia og vest for Elgsethytta, samt øst- til sørvendte bekkedaler med tilhørende lisider ned mot Skjellbreia i sørøst.

Stor variasjon i topografi og eksposisjon gjenspeiles i vegetasjonen. Omtrent 1/3-del av området består av nordboreal glissen fjellskog samt lavalpine heier. Her er mye glissen røsslyng-blokkebærfuruskog på koller og omkring myrer, lavproduktiv og småvokst fjellgranskog i hellingar og bekkedaler, samt ganske mye myr, både fattige og intermediære typer. Noe lavere i terrenget er det mye blåbærgranskog, ofte i mosaikk med småbregnegranskog i hellinger. Fattige gransumpskoger er også vanlig, men arealmessig relativt beskjedent innslag i søkk og bekkedrag. Litt større og sammenhengende lisider har gjerne store arealer med småbregneskog. Av løvtrær er bjørk vanlig på høyere deler, og også ellers i myrkanter og søkk. Gråor inngår spredt i sumpskogen, men aldri som dominant. Spredte innslag av rogn og andre løvtrær finnes sparsomt. De mest produktive og kompakte skogliene står i nordskråningen av Gråkallen, den vestvendte lia under Henriksåsen og i lia sør for Storheia.

Gråkall-lia har mye blåbær- og småbregneskog øverst, dette går over i store arealer frodig storbregne- og høgstaudeskog lenger nedover. Rike sig med tendenser til kildevegetasjon finnes flere steder.

Den sørøstvendte lia under Storheia har et tørrere preg, der småbregneskog er vanligste vegetasjonstype. I tillegg finnes her litt lågurtskog, som ellers er sjelden i området. Noe høgstaudeskog kommer inn nederst.

Brattlia under Henriksåsen viser en karakteristisk sonering betinget av jevn sigevannspåvirkning nedover – en del blåbærskog øverst, store arealer småbregneskog nedover, samt en del innslag av storbregneskog.

Vegetasjonen har generelt et humid, oseanisk preg, noe som gir seg utslag i rikelig med bregner og generelt et ganske frodig preg. Myrene har også et oseanisk preg. Fattig bakkemyr er vanligst, men en del intermediærmyr finnes. Noe rikmyr finnes også, særlig i underkant av bratte skråninger med sigevann.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Bymarka har vært svært hardt utnyttet gjennom lang tid. Større arealer har trolig vært avskoget i lengre perioder. Dette har imidlertid trolig vært gjeldende i lavereliggende deler. Det registrerte området utgjør det høyestliggende og mest "avsides" området i Bymarka, og har således trolig vært mindre påvirket enn andre deler. Likevel bærer nesten hele området sterkt preg av inngrep i flere omganger. Dette har ført til omfattende kontinuitetsbrudd, svært få biologisk gamle trær og kun spredte læger, stort sett i ferske nedbrytingsstadier. Skogen varierer mellom sen optimalfase, aldersfase og i enkelte partier oppløsningsfase.

Gråkall-lia skiller seg klart ut fra resten. Her veksler skogen mellom aldersfase i litt jevne hellinger og store arealer i full oppløsningsfase. Skogen er fint utviklet naturskog med grove trær, god sjiktning og aldersspredning. Skogbildet er opprevet og heterogent, til dels ganske glissent med rikelig med glenner som følge av store vindfellingar de siste 10-15 år. Det er således svært mye død ved i ferske nedbrytingsstadier, til dels av store dimensjoner. Mer nedbrutte læger er svært få, og kontinuiteten i død ved er dårlig. Nordvendt eksposisjon gir et særlig fuktig lokalklima og i kombinasjon med gamle og grove trær og lysåpen skog resulterer dette i mye epifyttisk lav på granstammene.

De private eiendommer som er med ut mot Byneset domineres av gammel skog, stedvis med en viss sjiktning og med noe gadd og læger. Disse deler er derfor et positivt supplement til dette utvidelsesforslaget (Aune 2005).

I to nøkkelbiotoper på eiendommen 268/1 er det registrert MiS-figurer med gamle trær og noe død ved. På eiendommen 287/1 er det registrert fem MiS-figurer, hvor liggende død ved i form av vindfall fra senere års stormer er hovedmiljøparameter.

Nyere inngrep i flatehogstperioden preger også deler av området, for eksempel i Gråkall-lia ned mot Klefstadmyra, et parti i lia vest for Grønlia og i lia sør og øst for Litltheia.

I avgrensingsforslaget er det lagt vekt på å få med maksimalt areal eldre skog og størst mulig økologisk variasjon, samtidig som inngrep i form av hogstflater og plantefelt i størst mulig grad er holdt utenfor. For å få til et så vidt stort og variert areal, har det ikke vært mulig å helt unngå hogstflater og plantefelt i området. Vi har valgt å ta ut Klefstadmyra, da denne tidligere har vært utnyttet til torvtekt og da deler er grøfta, slik at myra fremdeles er preget av disse aktiviteter.

VERNEINTERESSER:

Med utvidelsen blir områdets størrelse over 10 km². Slike store områder er en kvalitet i seg selv og er en mangel når det gjelder vern av skog (Framstad m.fl. 2002). Hoveddelen av området består av eldre skog, hvor lia nord for Gråkallen fremhever seg med å ha naturskogkvaliteter, inkludert en del interessante arter. Området har stor variasjon i høydelag, topografi, skogtyper og vegetasjon, og sammen med det eksisterende reservatet i nord er de fleste vanlige vegetasjonstyper som finnes i regionen representert. Den foreslåtte utvidelsen utfyller eksisterende reservat godt, og utgjør på tross av generelt sterk grad av påvirkning og svakt utviklet naturskogpreg et viktig tilfang til reservatet.

Flere indikatorarter for gammelskog finnes i området.

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et barskogområde med naturskogkvaliteter som er typisk for naturtypen i regionen med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som et område som har restaurert seg fra tidligere sterk påvirkning. Området er egenartet i form av at det har stor variasjon i vegetasjonstyper, eksposisjoner og høydelag.

ANDRE INTERESSER:

Størstedelen av den foreslåtte utvidelsen ligger på Byneset statsallmenning, som er en underskuddsallmenning på trevirke i forhold til de virkesberettigedes behov. Med denne utvidelsen vil store deler av allmenningen være vernet. Området brukes til beiting med sau.

Området benyttes mye til friluftsliv, men bare i beskjedne grad til jakt og fiske. Elgen er den viktigste jaktressurs i området. Det er et omfattende stinett i området og om vinteren kjøres det opp flere skiløyper.

TEKNISKE INNGREP:

Elgsethytta ligger med den foreslåtte utvidelsen inne i reservatet. Til Elgsethytta er det opparbeidet vei, som benyttes både som adkomstvei for turgåere både sommer og vinter og som adkomstvei for kjøretøyer knyttet til drift og vedlikehold av Elgsethytta. Noen mindre hytter og buer i den sørvendte lia av Gråkallen ligger innenfor området, likeså ei hytte like sør for Vintervatnet.

Det eksisterende reservatet ligger på nordsida av Gamle Bynesvei. Med utvidelsen blir en del av Gamle Bynesvei liggende i reservatet.

PLANSTATUS:

Området ligger i LNF-område i kommuneplanens arealdel. Vesentlige deler er nedslagsfelt drikkevann. Området er innenfor markagrensa ("den røde strek").

MERKNADER:

Det kan vurderes om eiendommen som Elgsethytta ligger på bør utgå fra reservatet, idet den er av beskjedne størrelse. I forslaget inngår den som en del av reservatet.

I vest er det med arealer på fire private eiendommer. Dette er basert på frivillig vern fra grunneiernes side. De kan når som helst trekke seg fra verneprosessen, om de finner det hensiktsmessig. I denne sammenheng er kommunen også å betrakte som en privat grunneier, som også kan trekke sitt areal ut av verneforslaget, om de ønsker det.

Tilpasninger i forskriften

Det er gjort spesielle tilpasninger i forskriften på grunn av de store friluftinteressene i området og den omfattende bruk som området har.

Mulighetene til bålbrekking er begrenset til kun medbrakt ved, da bruk av virke på stedet over tid kan gå hardt utover kvist og tørrtrær på grunn av den store utfarten i området.

Etter ønske fra Trondheim kommune er muligheten til øvelseskjøring i § 4 punkt 1 tatt ut. Slik øvelseskjøring bør skje utenom markaområdene.

Mulighetene til arrangementer i regi av skoler og lag/organisasjoner er utvidet i forhold til standardbestemmelsene.

Vedlikehold av eksisterende veier, stier og løyper er ikke søkepliktig, slik standardbestemmelsene legger opp til. Den daglige kommunale drift og vedlikehold av anlegg i marka kan også skje uten søknad.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

Ut fra økonomisk kartverks markslagsgrenser er produktivt skogareal beregnet til i alt 2821 dekar. For to av de private eiendommer (268/1 og 287/1) er data for produktiv skog hentet fra skogbruksplaner. Storparten av skogressursene har tilfredsstillende tilgjengelighet for drift.

Tabell 4. Arealfordeling på ulike eiendommer i utvidelsen av Bymarka naturreservat

	L	M	H	Tot. Prod.	Tot. areal
Kommunen	397	244	0	641	1000
Staten	1574	348	0	1922	5511
268/1	11	49	0	60	550
283/1	13	4	0	17	103
287/1	110	60	0	170	325
288/1	11	0	0	11	25
Sum	2116	705	0	2821	7514

FORSKRIFT:

FREDNING AV BYMARKA NATURRESERVAT I TRONDHEIM KOMMUNE, SØR-TRØNDELAG FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr. 303/3 (Byneset statsallmenning), 268/1, 283/1, 287/1, 288/1, 420/1 og 437/1 i Trondheim kommune. Reservatet dekker et totalareal på 11687 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1 : 10 000 datert

Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka.

Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Trondheim kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et barskogområde med naturskogkvaliteter som er typisk for naturtypen i regionen med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som et område som har restaurert seg fra tidligere sterk påvirkning. Området er egenartet i form av at det har stor variasjon i vegetasjonstyper, eksposisjoner og høydelag. Verneområdet ligger i et regionalt viktig friluftsområde.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.

5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Nødvendig kjøring med traktor for transport av felt storvilt på Gamle Bynesvei og på veien til Elgsethytta.
4. Motorferdsel langs veien til Elgsethytta og langs Gamle Bynesvei knyttet til kommunal drift og vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.
5. Oppkjøring av skiløyper etter årsplan godkjent av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

6. Sanking av bær og matsopp.
7. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
9. Bålbrenning med medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
10. Vedlikehold og kommunal drift av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.
11. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår om hvordan dette arbeidet skal skje.
12. Skånsom bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er tillatt. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår om miljømessige tilpasninger til slike aktiviteter.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter
§ 4 nr 7. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
§ 4 nr 10. Vedlikehold av anlegg.
§ 5 nr 2. Hogst av etablerte plantefelt.
§ 5 nr 3. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
2. Hogst av etablerte plantefelt.
3. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
4. Omlegging av stier og løyper, samt etablering av nye stier og løyper etter plan.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

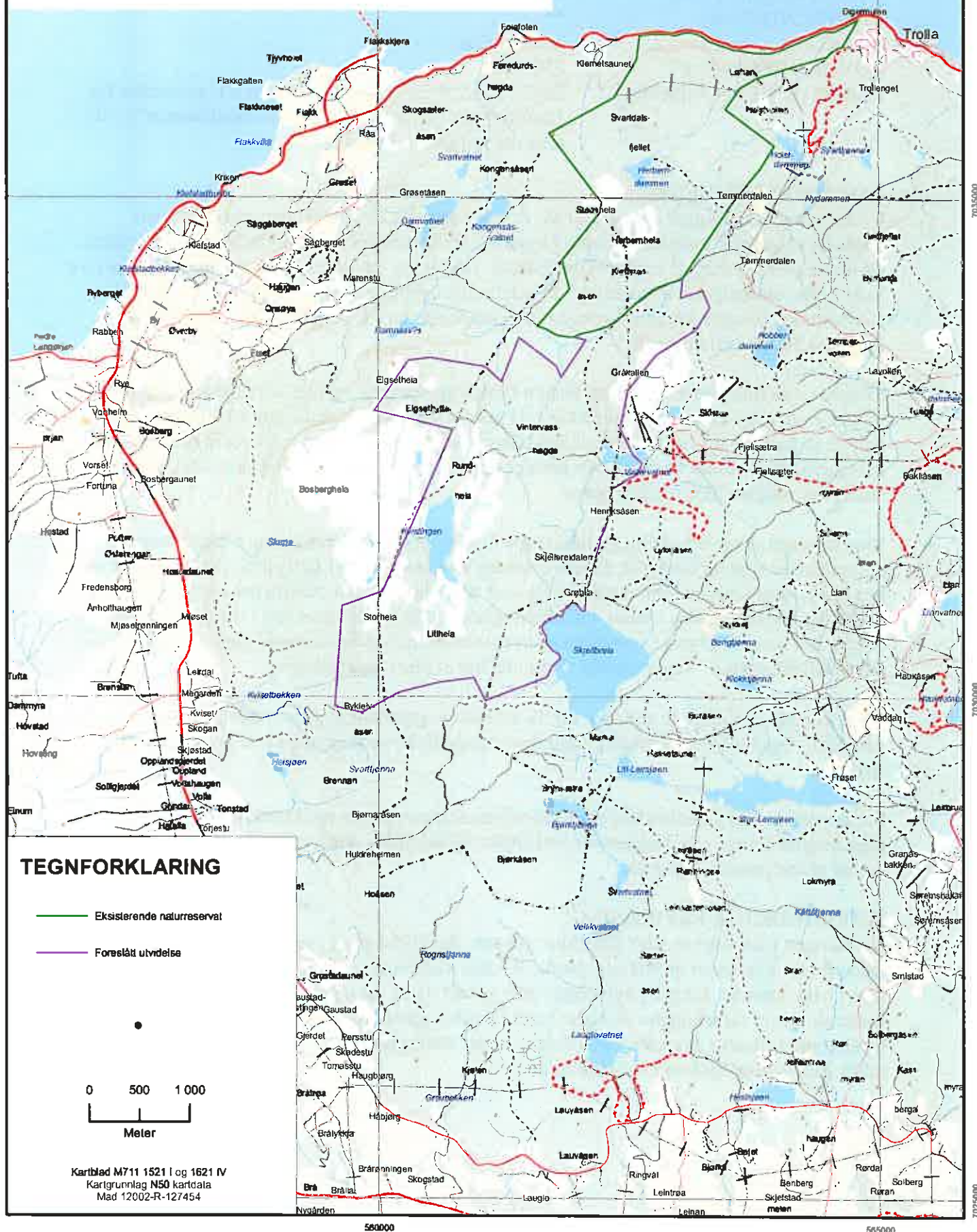
§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 04.12.1992, med endringer av Direktoratet for naturforvaltning av 01.11.1993, om vern av Bymarka naturservat.

Høringsforslag:

Utdivelse av Bymarka naturreservat Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylke

LOKALITET	4. Utvidelse av Grytdalen naturreservat
KOMMUNE:	Orkdal
FYLKE:	Sør-Trøndelag
KARTBLAD M711:	1521 I og 1521 IV
UTM-KOORDINATER:	32VNR 347 274
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	16613 dekar
HØYDE OVER HAVET:	250-631
BERØRTE EIENDOMMER:	248/1, 266/2,6,7,9, 267/1,5,6 (staten v/Direktoratet for Naturforvaltning, benevnt "Songli-eiendommen"), 301/1 (Husdal statsallmenning)

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Utvidelsesområdet ligger sør og vest for det eksisterende Grytdalen naturreservat, helt nordvest i Orkdal kommune. Området består av tre utvidelser av det eksisterende reservatet; utvidelse sørover for å få med den øvre del av Grytdalen, utvidelse østover i lisida nordøst for Svartfjellet og utvidelse østover inn i Husdal statsallmenning, med en liten del på Songli-eiendommen like sør for allmenningen (Nysæterkammen). De andre to utvidelsesområder ligger på Songli-eiendommen.

Skogen i området varierer mellom tørrere furuskog på myrer og i de øvre lisidene, og mer humid granskog i kløfter, langs bekker og i nordvendte lier. Furuskogen dominerer i de øvre delene av lisidene og i områder med bakkemyr. Granskog kommer inn i nedre deler av lisidene på mer produktiv mark. Av løvtrær finnes en del bjørk over hele området, samt enkelte innslag av osp, rogn og gråor.

Vegetasjonen er hovedsakelig av fattig type med røsslyng-blokkebær- og blåbærskog som dominerende vegetasjonstyper. Enkelte innslag av grasdominert fattigskog finnes også. Frodig høgstaudekog kommer inn i bekkekløfta ved Nordslættbekken. Kløfta har en typisk gradient fra frodig høgstaudekog i bunn, via storbregneskog og småbregneskog i liene, til blåbærskog øverst mot kanten. Myrene i området er overveiende fattige bakkemyrer med innslag av noen intermediære partier. Vegetasjonen i området har et klart oseanisk preg.

Spennet mellom fattige furuskoger og rikere fuktige granskoger gir området økologisk variasjon. Også høydegradienten, samt den topografiske variasjonen gir et godt økologisk spenn.

I nedre del av Nordslættbekken er en gråordominert sumpskog med karakter av boreal regnskog med arter som lungenever, stiftfjelllav og blåfjelllav. Denne lokaliteten strekker seg inn på privat grunn i Agdenes.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Furuskogen i området er stort sett eldre, glissen, flersjiktet skog i sen optimalfase og aldersfase. Få furutrær er virkelig gamle. Av død ved finnes påfallende mye fersk gadd av furu i hele området. Læger forekommer mer spredt og er i store partier helt fraværende. Generelt sett er furuskogen i området hardt påvirket gjennom lang tid. Den mest intakte furulommen finnes i øvre deler av lisidene under Kattuglfjellet, hvor det er påvist furu på rundt 400 år. Her også en kontinuitet i død ved.

Når det gjelder granskogen er skogbildet mer variert. Skogen varierer fra eldre flersjiktet til mer ensjiktet kulturskog. Eldre kulturskog i sen optimalfase finnes i lisidene under Skotthaugen. I de nedre nordvendte lisidene under Svartfjellet og i liene rundt Furutjørna finnes mer flersjiktet granskog med spredte forekomster av død ved. Det kan virke som om granskogen er relativt nyetablert i disse områdene, delvis fra naturlig spredning og delvis planting. Bekkekløfta langs Nordslættbekken har sjiktet eldre skog som tydelig er hardt påvirket fra tidligere tider. Få gamle trær og lite død ved vitner om tidligere gjennomhogster.

Lia under Kattuglfjellet skiller seg klart ut fra resten. Skogen er godt sjiktet med forekomst av flere grove gamle trær i aldersfase, samt gadd og læger i alle nedbrytingsstadier. Skogen er noe påvirket av eldre plukkhogst, men i mindre grad enn ellers i de registrerte områdene.

VERNEINTERESSER:

Totalt sett fremstår Grytdalen naturreservat med foreslåtte utvidelser som er stort, sammenhengende gammelskogområde med få moderne inngrep. Skogen i utvidelsesområdene er i all hovedsak av samme typer som innenfor det eksisterende reservatet og bidrar i så måte til å øke arealene av disse skogtypene. Innslag av bekkekløftmiljø langs Nordslættbekken tilfører det eksisterende reservatet et nytt element og øker dermed den økologiske variasjonen i området.

Utvidelsen sørover i Grytdalen fanger opp hele landskapsrommet og hele nedbørsfeltet til de øvre deler av Grytdalen og gir en forbedret arrondering av verneområdet.

Området nord for Kattugdalen er den mest urørte delen og er klart verneverdig.

Utvidelsesområdene til Grytdalen naturreservat må ses på som viktige forsterkingsarealer til det eksisterende reservatet og er på bakgrunn av dette vurdert som regionalt viktig (**). Ser man utvidelsene i sammenheng med det eksisterende reservatet blir området relativt stort som skogreservat, det vil si at det er et såkalt storområde (over 10 000 dekar) og storområder er en av de påviste manglene ved dagens skogvern (Framstad m.fl. 2002).

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er et typeområde for naturtypen i regionen.

ANDRE INTERESSER:

Utvidelsene angår Songli-eiendommen, som Direktoratet for naturforvaltning eier og Husdal statsallmenning. Allmenningen er en underskuddsallmenning, slik at de bruksberettigete disponerer alt virke.

Området brukes til friluftsliv, jakt og fiske.

TEKNISKE INNGREP:

Ytterligere ca. 1,5 km av veien som går inn i reservatet fra Songli gård er med innenfor området. Fjellstyret har ei hytte i gryta sørvest for Skomakerhaugen.

PLANSTATUS:

Hele området er i LNF sone 1 i kommuneplanens arealdel. Sørvestre del ned mot Våvatnet og nesten hele området på Husdal statsallmenning er nedslagsfelter for drikkevannskilder.

MERKNADER:

Flere tidligere slåttearealer og engarealer finnes innenfor Husdal statsallmenning. Statskog har planer om å restaurere ei høyløe nord for Furtjørna i tilknytning til et tidligere slåtteareal.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

Totalt produktivt skogareal innenfor det som foreslås vernet i Husdal statsallmenning er i henhold til skogtakst 872 da. Produktivt skogareal fordeler seg slik: G 6 - 83 daa. G 8 - 488 daa. G 11 - 301 daa. Alle registrerte bestand av produktiv skog innenfor foreslått verneområde er i H.kl. 5 A og B.

Kubikkmasser under bark for bestandene med produktiv skog er etter skogtakst: 5800 m³ gran, 1200 m³ bjørk og 400 m³ furu. Til sammen 7400 m³ u.b.

For Songli-eiendommen er det på bakgrunn av markslagsgrenser på økonomisk kartverk beregnet at det er i alt 2228 dekar produktiv skog. En betydelig andel av dette er høyereliggende produktiv løvskog.

Tabell 5. Arealfordeling mellom statsallmenningen og Songli-eiendommen i utvidelsen av Grytdalen naturreservat.

	L	M	H	Tot. Prod.	Tot. areal
Songli	900	886	442	2228	9508
Staten	571	301	0	872	7105
Sum	1586	1259	442	3100	16613

Det eksisterende Grytdalen naturreservat er på 23300 daa og inneholder 5543 daa produktiv skog.

FORSKRIFT:

FREDNING AV GRYTDALEN NATURRESERVAT I ORKDAL KOMMUNE, SØR-TRØNDELAG FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.: 248/1, 266/2,6,7,9, 267/1,5,6 (staten v/Direktoratet for naturforvaltning), 301/1 (Husdal statsallmenning), i Orkdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på 39913 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1 : 20 000 datert

Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka.

Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Orkdal kommune, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er et typeområde for naturtypen i regionen og er egenartet på grunn av sin størrelse.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.

7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Nødvendig kjøring med traktor for transport av felt storvilt på etablert traktorvei avmerket på vernekartet.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Skånsom bruk av trevirke til bålbrenning, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter
§ 4 nr 1. Øvingskjøring.
§ 4 nr 5. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
§ 4 nr 9. Vedlikehold av anlegg.
§ 5 nr 3. Hogst av etablerte plantefelt.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.

5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

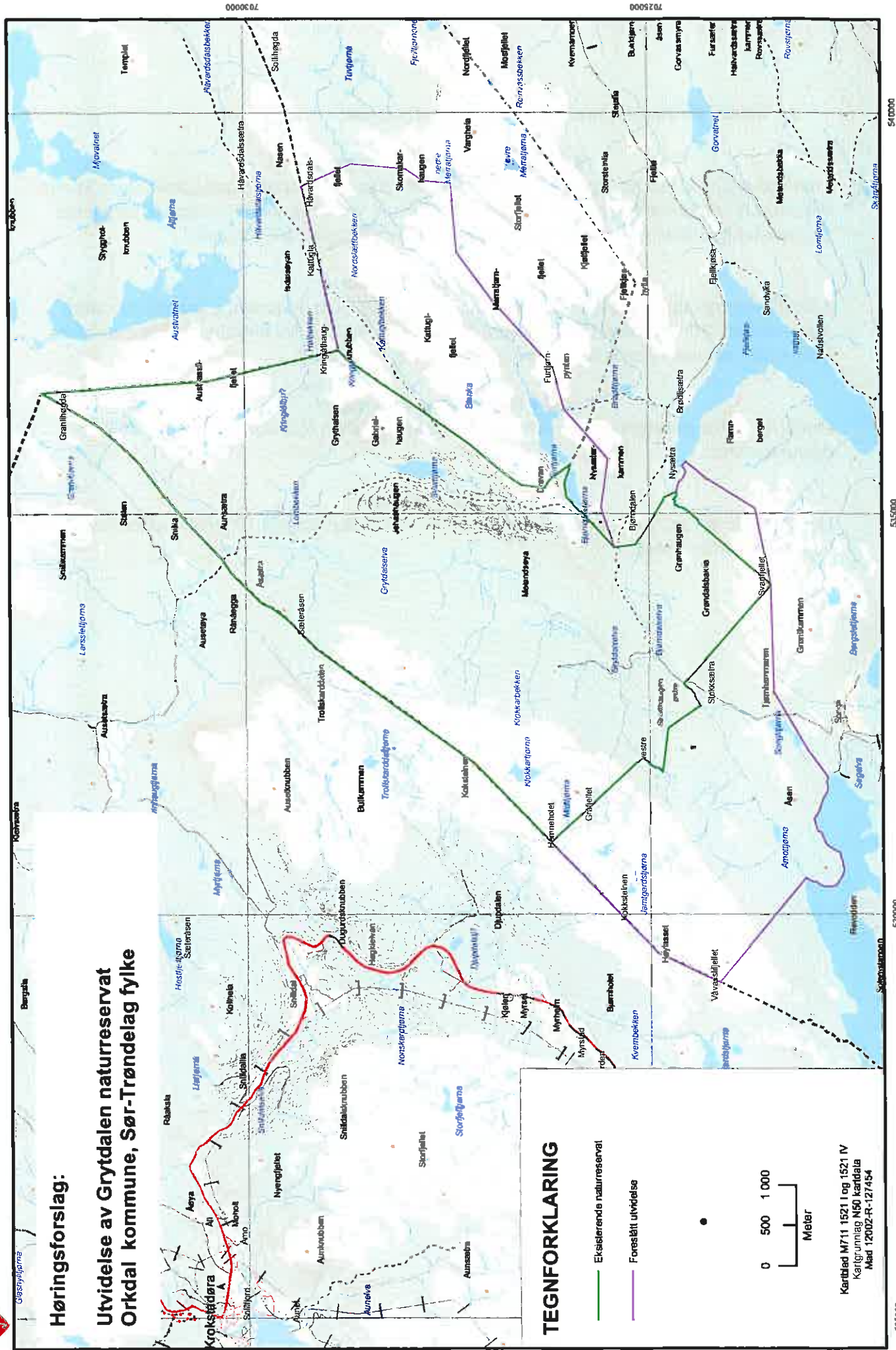
Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 04.12.1992 om vern av Grytdalen naturreservat.

FYLKESMANNEN I SØR-TRØNDELAG, JANUAR 2005

Høringsforslag:

Utvildelse av Grytdalen naturreservat Orkdal kommune, Sør-Trøndelag fylke

8. Forklaring av ord og uttrykk

Bonitet:	Et uttrykk for markas evne til å produsere trevirke.
Boreal:	Nordlig. Brukes i forbindelse med forekomst og utbredelse av dyre- og plantelivet. Boreal region dekker en bred sone på den nordlige halvkule. Denne sonen deles videre inn i sørboreal, mellomboreal og nordboreal region.
Brannrefugie:	Område som naturlig har stått igjen etter at landskapet som helhet har vært rammet av brann.
Eksposisjon:	Beskrivelse av terrengets hellingsretning (nordvendt osv.).
Epifytt:	Planter som vokser på andre planter uten å snylte (f.eks. lav og mose som vokser på trær).
Fjellskog:	Høytliggende skog der klimaforholdene sterkt begrenser trærnes muligheter for vekst og foryngelse. Er identisk med nordboreal region.
Frede:	I naturvernloven blir begrepet frede brukt ved opprettelse av naturreservat og naturminner. Vern er et videre begrep som blir brukt mer generelt om arbeidet med naturvernloven.
Gadd:	Også kalt høystubbe. Stående døde trær.
Gen:	Arveanlegg
Gen-bank:	Et areal som er avsatt med det formål å bevare planter og dyrs naturlige arvelige variasjon og utvikling av dette.
Hogstklasse:	Uttrykk for et skogbestands utviklingstrinn mhp. alder og tetthet. I: Hogstflate før foryngelse. II: Foryngelse/ung skog. III: Yngre produksjonsskog. IV: Eldre produksjonsskog. V: Hogstmoden skog.
Hogstmodenhet:	Et begrep som sier at skogen (bestandet) på grunn av alder eller tilstand ikke lenger gir den nødvendige økonomiske avkastning.
Impediment:	Skogmark med lavere tømmerproduksjon enn 0,1 m ³ (100 l) pr. dekar og år.
Klimaks:	Den vegetasjonstilstand som blir resultatet av lang tids naturlig utvikling.
Kontinuitet:	En uavbrutt sammenhengende skog som har vært bevokst i flere tregenerasjoner uten fysiske inngrep av mennesker.

Kryptogam:	Fellesbetegnelse på moser, lav, sopp og alger.
Læger:	Liggende døde trær.
Nøkkeelement:	Elementer i skogen som har stor betydning for artsmangfoldet (jfr Siste Sjanses metodikk)
Pionertrær:	De trearter som først naturlig inntar et leveområde (f.eks etter en skogbrann, vindfelling).
Plantesamfunn:	En gruppe plantearter med stort sett samme struktur og artssammensetning.
Produktiv skog:	Skog der marka produserer over 0,1 m ³ pr. dekar og år.
Rogenmorene:	I hovedsak parallelle morenerygger som er avsatt ved bunnen av innlandsisen. Ryggene er orientert på tvers av isbevegelsesretningen (transversalmorener).
Signalart:	Arter som benyttes for å identifisere skog med høy naturverdi. (jfr Siste Sjanses metodikk)
Skogkultur:	Tiltak med sikte på å dyrke fram ny skog f.eks. planting, rydding, grøfting, markberedning.
Skogfaser:	Utviklingsfaser i en urskog. Ungdomsfase: Ung skog under foryngelse (varierende trehøyder); Optimalfase: "Voksen" vital skog (like trehøyder), Aldersfase: Eldre skog som begynner å brytes opp (mindre åpninger, ulike trehøyder), Oppløsningsfase: Gammel skog "på retur" (store åpninger med foryngelse, ulike trehøyder), Bledningsfase: Ujevnaledret skog (foryngelse på mindre flater).
Suksesjon:	En serie vegetasjonsendringer som finner sted etter en brann, vindfelling, hogst m.m.).
Økosystem:	Alle plante- og dyresamfunn med tilhørende miljø innen et avgrenset område.

9. Litteraturliste

Angell-Petersen, I. 1988. Inventering av verneverdig barskog i Sør-Trøndelag. Økoforsk rapport 1988:8. 1-235.

Aune, E.I. 2005. Rapport fra naturfaglige skogregistrering av nærmere avtala områder ved Elsetheia og Høgpeilen i Trondheim kommune. Notat fra NTNU, Vitenskapsmuseet. 1-15.

Eriksen, J. E. 1995. Botaniske registreringer i Flensmarka, Røros kommune. Universitetet i Oslo, Botanisk hage & museum: 1-22.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. – NINA Fagrapport 54: 1-146.

Innst. S. nr. 220 (1995-96) fra energi- og miljøkomiteen.

Korsmo, H., Angell-Petersen, I., Bergmann, H.H., Moe, B. 1989. Verneplan for barskog. Regionrapport for Midt-Norge. NINA utredning 6: 1-99.

NINA, Siste Sjanse & Miljøfaglig Utredning 2004. Skogregistreringer på Statskogs eiendommer. Foreløpig rapport 2004-12-01. - Upublisert.

St. meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

St.meld. nr. 40, (1994-95). Opptrapping av skogvernet fram mot år 2000.

St.meld. nr. 46 (1988-89). Miljø og utvikling.

St. meld. nr. 62 (1991-1992) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.

St.meld. nr. 68 (1980-81). Vern av norsk natur.

St.prp. nr. 1 (2003–2004)

Tørresdal, E. 1991. Skogsdrift i Flensmarka? En vurdering av mulighetene for flersidig skogbruk i et verneverdig fjellskogområde i Røros kommune. Hovedoppgave ved institutt for biologi og naturforvaltning, NLH, Ås. 1-90.

Miljøvernnavd. i Sør-Trøndelag - Rapporter utgitt fra 1990

1990	Rapport 1/90 Årsrapport VAR-seksjonen 1989	UTGÅTT	1991	Rapport 5/91 Overvåkning av 6 innsjøer/vassdrag i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 2/90 Mindre lakse- og sjøørretvassdrag i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT	1991	Rapport 6/91 Spesialavfall i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 3/90 Miljøhensyn i jordbruksområdene	UTGÅTT	1991	Rapport 7/91 Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak.	
1990	Rapport 4/90 Hyttenes vannforsyning	FÅ EKS.	1992	Rapport 1/92 Natur- og friluftsverdier i Hofstadeltas nedbørfelt.	UTGÅTT
1990	Rapport 5/90 Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1989	UTGÅTT	1992	Rapport 2/92 Overvåkning av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i Sør-Trøndelag.	
1990	Rapport 6/90 En ornitologisk konsekvensanalyse av Rusasetvatnet i Ørland kommune, Sør-Trøndelag, etter nedtappingen		1992	Rapport 3/92 Utviklingen i elgstammen i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 7/90 Jerveforvaltningen i Dovre/Rondane-regionen		1992	Rapport 4/92 Tilstand og status for vann og vassdrag i Sør-Trøndelag (Rådgivende Biologer)	
1990	Rapport 8/90 De frivillige organisasjoner - Et potensiale i den lokale viltforvaltning?		1992	Rapport 5/92 Utkast til verneplan for sjøfugl i Sør-Trøndelag fylke	
1990	Rapport 9/90 Arealavrenning fra jordbruksareal	FÅ EKS.	1992	Rapport 6/92 Vurdering av drikkevannskildene i Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 10/90 Elgmerkingsprosjektet i Selbu og Tydal	FÅ EKS.	1993	Rapport 1/93 Avfallsplan for Sør-Trøndelag	
1990	Rapport 11/90 En analyse av det elvenære landskapet langs Orkla		1993	Rapport 2/93 Handlingsplan for oppgradering av avfallsplasser i Sør-Trøndelag	
1991	Rapport 1/91 Dovre/rondane jervregion. Årsrapport frå eit forvaltningssamarbeid mellom fylkesmennene i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland.	UTGÅTT	1993	Rapport 3/93 Villrein og inngrep i Knutshø villreinområde	
1991	Rapport 2/91 Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Sør-Trøndelag 1990	UTGÅTT	1993	Rapport 4/93 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene	UTGÅTT
1991	Rapport 3/91 Årsrapport fra landbrukskontrollen 1990.	UTGÅTT	1994	Rapport 1/94 Steinsdalselva Natur-, kultur og friluftslivsverdier	
1991	Rapport 4/91 Strategisk plan 1991 - 1995 Virksomhetsplan 1991	UTGÅTT	1994	Rapport 2/94 Forurensningsundersøkelser i 12 vassdrag i Sør-Trøndelag	
			1994	Rapport 3/94 Hvem, hva, hvor i vassdragsforvaltningen	
			1994	Rapport 4/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Skogreservatene	UTGÅTT

1994	Rapport 5/94 Fylkesplan for utslipp til gode sjøresipienter		1995	Rapport 6/95 Resultatkontroll i 16 sidevassdrag til Orkla og Gaula	
1994	Rapport 6/94 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - S-T fylke	UTGÅTT	1995	Rapport 7/95 Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslåtte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag	UTGÅTT
1994	Rapport 7/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarkereservatene og fuglefredningsområdene	UTGÅTT	1995	Rapport 8/95 Handlingsplan for friluftsliv i Sør-Trøndelag	FÅ EKS.
1994	Rapport 8/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap III Sølandet, Røros kommune	UTGÅTT	1996	(Rapport 1/96) Miljøtilstanden i Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 9/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap II		1996	Rapport 2/96 Forvaltningsplan for moskus på Dovre	
1994	Rapport 10/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Nasjonalparker, landskapsvernområder, plantefredningsområder og naturminner i S-T	UTGÅTT	1996	Rapport 3/96 Statusrapport for dyrelivet i det foreslåtte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 11/94 Referat fra seminar om miljøkriminalitet og miljøsamarbeid		1996	Rapport 4/96 Trua arter i Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 12/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap I		1996	Rapport 5/96 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag Sluttrapport for Sør-Trøndelag	
1995	Rapport 1/95 Beitemarkssopp i seterlandskapet i Budalen, Midtre Gauldal, i 1994	UTGÅTT	1996	Rapport 6/96 Undersøkelser av beitemarkssopp, flora og vegetasjon i seterlandskapet i Dindalen, Unndalen, Vinstradalen og Åmotsdalen i Oppdal, Sør-Trøndelag i 1996.	
1995	Rapport 2/95 Seterlandskapet i Budalen og Endalen, Midtre Gauldal, Midt-Norge Kulturhistoriske og økologiske forhold i fjellets kulturlandsskap	UTGÅTT	1997	Rapport 1/97 Slamplan for Sør-Trøndelag	
1995	Rapport 3/95 Elveoslandskap i Sør-Trøndelag fylke En statusrapport	UTGÅTT	1997	Rapport 2/97 Forvaltning og utnyttelse av tangforekomstene i Grandefjæra naturreservat, Ørland kommune.	
1995	Rapport 4/95 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarksreservatene I Verneområdene i Gaulosen - oversikt over naturfaglig kunnskap	UTGÅTT	1997	Rapport 3/97 Statusrapport for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og fauna i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat og i det foreslåtte verneområdet i Røldalen.	UTGÅTT
1995	Rapport 5/95 Miljøvern i kommunene - delrapport Status og utfordringer		1997	Rapport 4/97 Forvaltningsplan for Hosensand landskapsvern- og plantefredningsområde, Leinslia naturreservat og Rønningen naturreservat.	
			1997	Rapport 5/97 Beredskap mot akutt forurensning - implementering av MOB-modellen og utarbeidelse av digitale miljøprioriteringskart	
			1998	Rapport 1/98 Vannkvalitet i 5 mindre elver og 5 innsjøer i Sør-Trøndelag	
			1998	Rapport 2/98 Vern av biologisk mangfold. Tema: Våtmarksverneområdene II. Verneområdene i Froan - Oversikt over naturfaglig kunnskap.	

1998	Rapport 3/98
Reanalyse av vegetasjon i Gaulosen naturreservat, Melhus kommune, 1998	2004	Rapport 4 - 2004
Faunistiske undersøkelser i Været landskapsvern- og dyrelivsfredningsområde, Bjugn kommune
1999	Rapport 1/99
Forvaltningsplaner for Apoteket naturreservat, Flå-Slipran naturreservat, Granøyen plantefredningsområde og Sjømyråsen naturreservat	2005	Rapport 1 –
Vern av Statskog SFs grunn.
Områder i Sør-Trøndelag fylke.
1999	Rapport 2/99
Forvaltningsplan for Garbergmyra naturreservat, Meldal kommune		
1999	Rapport 3/99
Overvåkingsplan for ferskvannsforekomster i Sør-Trøndelag		
1999	Rapport 4/99
Reindriftens brukerrapport om Roltdalen		
2000	Rapport 1/2000
Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag
Del I Innlandsfisk		
2000	Rapport 2/2000
Fuglelivet i seks våtmarksreservat i Sør-Trøndelag 1999
Gåstjøman, Holtvatna og Hukkelvatna i Midtre Gauldal
Nordre Snøfjelltjønn i Oppdal
Slettestjønn i Rennebu
Litjbumyra i Meldal		
2001	Rapport 1/2001
Laksefisket i og rundt Trondheimsfjorden 1966 – 1997
Statistikk over sjø- og elvefisket illustrert ved figurer		
2003	Rapport 1-2003
Ornitologiske registreringer i Ridalen, Røros kommune, våren og sommeren 2003.		
2003	Rapport 2-2003
Naturfaglig statusrapport for Hyllingsdalen.
Flora, fauna, geologi og vassdragsnatur i det foreslåtte verneområdet i Hyllingsdalen.		
2003	Rapport 3-2003
Naturfaglig statusrapport for Sylan.
Flora og vegetasjon, fauna, geologi og landskap i det foreslåtte verneområdet i Sylan, Tydal kommune.		
2003	Rapport 4-2003
Ornitologiske registreringer i det foreslåtte verneområdet i Sylan, Tydal kommune.
Rapport fra kartleggingen sommeren 2003.		
2004	Rapport 1- 2004
Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag
Del II. Anadrome laksefisk		
2004	Rapport 2-2004
Ferskvannsfisk – Problemarter i Sør-Trøndelag		
2004	Rapport 3-2004
Evalueringsplan av Været landskapsvern- og dyrelivsfredningsområde, Bjugn kommune		